

**Banca Centrală Cooperatistă
CREDITCOOP**

Situații financiare la nivel agregat
la 31 decembrie 2019
Întocmite în conformitate cu
Standardele Financiare Internaționale
de Raportare

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Cuprins

	pag
Situația poziției financiare	2
Situația rezultatului global	3
Situația modificărilor capitalurilor proprii	5
Situația fluxurilor de trezorerie	6
Note la situațiile financiare	9 – 62

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Situația poziției financiare

RON	Notă	31 Decembrie 2018	31 Decembrie 2019
Active			
Numerar și echivalente de numerar	5	158.726.658	142.486.197
Plasamente la bănci	6	50.010.567	140.036.057
Împrumuturi acordate clienților	7	966.798.428	1.053.820.330
Titluri de investiții	8	29.789.679	29.756.921
Imobilizări corporale	9	104.104.179	102.034.492
Imobilizări necorporale	10	2.390.397	2.597.947
Impozit pe profit amânat	11	59.719	57.449
Alte active	12	3.294.198	3.270.336
Total active		1.315.173.825	1.474.059.729
Pasive			
Depozite de la bănci	13	0	25.132.917
Depozite de la clienți	14	965.805.789	1.086.465.964
Datorii subordonate	15	0	0
Impozit pe profit amânat	11	7.505.125	7.091.800
Alte pasive	16	9.944.406	13.221.697
Datorii financiare deținute pentru managementul riscului	17	0	0
Capital social rambursabil la cerere		0	0
Total pasive		983.255.320	1.131.912.378
Capitaluri proprii			
Capital social	18	145.578.524	149.499.040
Rezerve		182.130.945	187.884.666
Rezultatul curent		4.209.036	4.763.645
Total capitaluri proprii		331.918.505	342.147.351
Total pasive și capitaluri proprii		1.315.173.825	1.474.059.729

Situația poziției financiare a fost aprobată la data de 23 aprilie 2020 și a fost semnată de către:

Director General,

Conducător Compartiment Financiar Contabil,

MORAR ADRIAN

DAN AURELIANA

Handwritten signature of Dan Aureliana.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Situația rezultatului global

RON	Notă	31 Decembrie 2018	31 Decembrie 2019
Venituri din dobânzi		116.029.065	128.295.730
Cheltuieli cu dobânzile		16.264.758	22.730.846
Venit net din dobânzi	19	99.764.307	105.564.884
Venituri din comisioane		13.141.993	17.049.410
Cheltuieli cu comisioanele		898.669	940.392
Venit net din taxe și comisioane	20	12.243.324	16.109.018
Venit net din diferențe de curs și derivate deținute pentru managementul riscului	21	27.184	371.578
Alte venituri din exploatare		5.281.096	5.300.913
Venituri din exploatare		5.308.280	5.672.492
Cheltuieli cu personalul	22	79.356.581	83.959.577
Cheltuieli cu chirile		691.301	483.804
Depreciere și amortizare		7.056.266	7.497.500
Alte cheltuieli de exploatare	23	22.339.504	25.012.966
Cheltuieli cu ajustările pentru pierderi așteptate și provizioane aferente activelor financiare	24	2.465.981	4.249.739
Cheltuieli din exploatare		111.909.633	121.203.585
Profit înainte de impozitare		5.406.278	6.142.809
Cheltuieli sau venituri cu impozitul aferent profitului sau pierderii	25	1.197.242	1.379.164
Profit Net		4.209.036	4.763.645
Alte elemente ale rezultatului global			
Elemente care nu vor fi reclasificate în profit sau pierdere			
Impozit pe venit aferent elementelor care nu vor fi reclasificate			
Elemente care pot fi reclasificate în profit sau pierdere			
Impozit pe venit aferent elementelor care pot fi reclasificate în profit sau (-) pierdere			
Rezultat global total al exercițiului		4.209.036	4.763.645

Situația rezultatului global a fost aprobată la data de 23 aprilie 2020 și a fost semnată de către:

Director General,

MORAR ADRIAN

Conducător Compartiment Financiar Contabil,

DAN AURELIANA

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Situația privind modificările capitalurilor proprii

Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2018

RON	Capital social	Rezultatul exercitiului	Rezultatul reportat din modif. politicilor contabile	Rezultatul reportat	Total capitaluri proprii
Sold 1 ianuarie 2018	141,622,524	3,871,852	-580,845	177,751,031	322,664,561
Rezultatul exercitiului curent		4,209,036			4,209,036
Repartizarea rezultatului exercitiului precedent		-3,871,852		3,871,852	0
Alte mișcări				1,341,249	1,341,249
Creștere capital social prin aport de numerar	3,956,000				3,956,000
Creștere capital social ca urmare a aplicării IAS 29					0
Ajustări privind comisioanele deferate					0
Rezerve din reevaluare				-2,425,423	-2,425,423
Rezultat reportat din modificarea politicilor contabile					
Rezultatul reportat din provizioane specifice					0
Impozit pe profit amânat aferent surplusului din reevaluare				386,818	386,818
Impozit pe profit amânat aferent ajustărilor pentru trecerea la IFRS					0
Alte mișcări (*)				1,786,264	1,786,264
Sold 31 decembrie 2018	145,578,524	4,209,036	-580,845	182,711,791	331,918,505

(*)Alte mișcări în sumă de 1.786.264 lei reprezintă modificări ale rezervelor în cursul anului, cele semnificative fiind la rezerva mutuală de garantare constituită din cotizațiile băncilor în valoare de 1.739.800 lei.

Situația privind modificările capitalurilor proprii a fost aprobată la data de 23 aprilie 2020 și a fost semnată de către:

Director General,

MORAR ADRIAN

Conducător Compartiment Financiar Contabil,

DAN AURELIANA

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Situația privind modificările capitalurilor proprii

Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

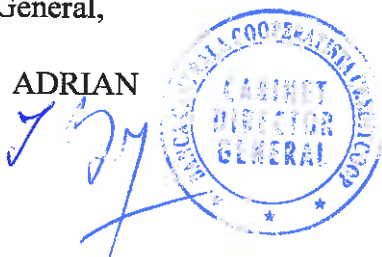
RON	Capital social	Rezultatul exercitiului	Rezultatul reportat din modif. politicilor contabile	Rezultatul reportat	Total capitaluri proprii
Sold 1 ianuarie 2019	145,578,524	4,209,036	-580,845	182,711,790	331,918,505
Rezultatul exercitiului curent		4,763,645			4,763,645
Repartizarea rezultatului exercitiului precedent		-4,209,036		4,209,036	0
Alte mișcări				1,570,795	1,570,795
Creștere capital social prin aport de numerar	3,920,516				3,920,516
Creștere capital social ca urmare a aplicării IAS 29					
Ajustări privind comisioanele deferate					
Rezerve din reevaluare				-2,779,356	-2,779,356
Rezultat reportat din modificarea politicilor contabile					
Rezultatul reportat din provizioane specifice					
Impozit pe profit amânat aferent surplusului din reevaluare				412,709	412,709
Impozit pe profit amânat aferent ajustărilor pentru trecerea la IFRS					
Alte mișcări (*)				2,340,537	2,340,537
Sold 31 decembrie 2019	149,499,040	4,763,645	-580,845	188,465,511	342,147,351

(*)Alte mișcări în sumă de 2.340.537 lei reprezintă modificări ale rezervelor în cursul anului, cele semnificative fiind la rezerva mutuală de garantare constituită din cotizațiile băncilor în valoare de 1.974.506 lei.

Situația privind modificările capitalurilor proprii a fost aprobată la data de 23 aprilie 2020 și a fost semnată de către:

Director General,

MORAR ADRIAN

Conducător Compartiment Financiar Contabil,

DAN AURELIANA

Dan

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE				
încheiată la data de 31 decembrie 2019 - exemplu metoda indirectă				
				lei
Denumirea indicatorului	Cod poziție	Nota	Exercitiul financiar	
			precedent	încheiat
Rezultatul net	01		4.209.036	4.763.645
<i>Componente ale rezultatului net care nu generează fluxuri de trezorerie aferente activității de exploatare</i>				
± constituirea sau regularizarea ajutărilor pentru pierderi așteptate și a provizioanelor pentru credite	02		966.747	1.605.014
+ cheltuieli cu amortizarea	03		7.056.266	7.240.556
± alte ajustări aferente elementelor care nu generează fluxuri de trezorerie	04			
± ajustări aferente elementelor incluse la activitățile de investiții sau finanțare, din care:	05		2.034.277	3.762.847
± variația neta a rezultatului reportat provenit din ajustări pentru trecerea la IFRS			1.774.082	1.774.082
± variația neta a rezultatului reportat provenit din provizioane specifice	06			
± variația neta a impozitului pe profit amanat	07		(395.424)	(411.055)
± alte ajustări	08		708.703	1.377.511
Sub-total (rd.01 la 08)	09		14.579.605	18.338.517
<i>Modificări ale activelor și pasivelor aferente activității de exploatare după ajustările pentru elementele care nu generează fluxuri de trezorerie aferente activității de exploatare</i>				
± titluri care nu au caracter de imobilizări financiare	10			
± creanțe privind instituțiile de credit	11		40.006.759	(90.025.490)
± creanțe privind clientela	12		(112.911.493)	(88.209.257)
± creanțe atașate	13		(451.875)	(448.269)
± alte active aferente activității de exploatare	14		(488.046)	23.862
± datorii privind instituțiile de credit	15			25.132.917
± datorii privind clientela	16		90.993.214	117.704.077
± datorii atașate	17		818.958	2.956.098

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

± alte pasive aferente activității de exploatare	18		(524.015)	2.082.329
- plăți în numerar reprezentând impozitul pe profit	19		(813.912)	(1.098.101)
Fluxuri de trezorerie din activități de exploatare (rd. 9 la 19)	20		31.209.197	(13.543.317)
Fluxuri de trezorerie din activități de investiții				
- plăți în numerar pentru achiziționarea de filiale sau alte subunități	21			
+ încasări în numerar din vânzarea de filiale sau alte subunități	22			
+ încasări în numerar reprezentând dividende primite	23			
- plăți în numerar pentru achiziționarea de titluri care au caracter de imobilizări financiare	24		(45.169.123)	(14.716.574)
+ încasări în numerar din vânzarea de titluri care au caracter de imobilizări financiare	25		65.002.603	15.528.355
+ încasări în numerar reprezentând dobânzi primite	26		708.547	364.145
- plăți în numerar pentru achiziționarea de terenuri și mijloace fixe, active necorporale și alte active pe termen lung	27		(8.742.714)	(10.400.756)
- salarii capitalizate pt dezvoltare internă a programelor informatice	28		(975.988)	(1.089.590)
+ încasări în numerar din vânzarea de terenuri și mijloace fixe, active necorporale și alte active pe termen lung	29		776.313	1.722.254
- alte plăți în numerar aferente activităților de investiții	30			
+ alte încasări în numerar aferente activităților de investiții	31			
Fluxuri de trezorerie din activități de investiții (rd. 21 la 31)	32		11.599.639	(8.592.166)
Fluxuri de trezorerie din activități de finanțare				
+ încasări în numerar din datorii constituite prin titluri și datorii subordonate	33			
- plăți în numerar aferente datoriilor constituite prin titluri și datorii subordonate	34			
+ încasări în numerar din emisiunea de acțiuni sau părți	35		3.956.000	3.920.516
- plăți în numerar pentru achiziționarea de acțiuni sau părți proprii	36			
+ încasări în numerar din vânzarea de acțiuni sau părți proprii	37			

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

- plăți în numerar reprezentând dividende	38			
- alte plăți în numerar aferente activităților de finanțare	39			
+ alte încasări în numerar din activități de finanțare	40		1.739.800	1.974.506
Fluxuri de trezorerie din activități de finanțare (rd. 33 la 40)	41		5.695.800	5.895.022
Numerar la începutul perioadei	42		110.222.022	158.726.658
± Fluxuri de trezorerie din activități de exploatare (rd.20)	43		31.209.197	(13.543.317)
± Fluxuri de trezorerie din activități de investiții (rd.32)	44		11.599.639	(8.592.166)
± Fluri de trezorerie din activități de finanțare (rd.41)	45		5.695.800	5.895.022
± Efectul modificării cursului de schimb asupra numerarului	46			
Numerar la sfarsitul perioadei (rd.42 la 46)	47		158.726.658	142.486.197

Situația fluxurilor de trezorerie a fost aprobată la data de 23 aprilie 2020 și a fost semnată de către:

Director General,

MORAR ADRIAN

Conducător Compartiment Financiar Contabil,

DAN AURELIANA

Dan

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Entitatea de raportare

Rețeaua CREDITCOOP a funcționat după anul 1990 în baza Decretului 67/1990 și a Legii 109/1996.

Începând cu anul 2000 rețeaua Creditcoop formată din Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP și băncile cooperatiste de credit afiliate au parcurs un proces de autorizare care a durat 2 ani de zile și s-a încheiat prin acordarea de către Banca Națională a României a autorizației de funcționare pentru întreaga rețea la data de 6.09.2002.

În conformitate cu articolul nr. 334 din OUG 99/2006, rețeaua cooperatistă CREDITCOOP reprezintă ansamblul format din Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP și băncile cooperatiste afiliate la aceasta.

Activitatea Bancii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP se desfășoară în principal și cu preponderență în interesul bancilor cooperatiste afiliate și pentru asigurarea adecvării capitalului la riscuri și a lichidității la nivelul întregii rețele potrivit articolul nr. 346 din OUG 99/2006.

De asemenea, în conformitate cu articolul nr. 378 din OUG 99/2006 BCCC, băncile cooperatiste au deschise conturi curente numai la Banca Centrala Cooperatista CREDITCOOP respectiv la agențiile acesteia iar Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP ca și celelalte instituții de credit are cont deschis la BNR.

În relația cu băncile cooperatiste afiliate din rețea, Banca Centrala Cooperatista CREDITCOOP exercită același rol pe care BNR îl are în relația cu băncile comerciale din sistemul bancar românesc, asigurând decontarea operațiunilor de încasări și plăți între băncile cooperatiste afiliate și a operațiunilor de încasări și plăți ale propriei rețele în relația cu trezoreria statului și cu celelalte instituții de credit, prin contul curent deschis la Banca Națională a României.

Conform prevederilor articolului nr.9 din Regulamentul 6/2002, Banca Centrala Cooperatista este obligată să mențină în conturile deschise la BNR nivelul prevăzut al rezervei minime obligatorii, în lei și valută aferente întregii rețele cooperatiste iar băncile cooperatiste au obligația de a menține în conturile curente deschise la agențiile CREDITCOOP disponibilități la nivelul prevăzut în baza de calcul, în scopul furnizării lichidității necesare pentru constituirea de către Banca Centrala Cooperatista a rezervei minime obligatorii aferente rețelei, la BNR.

În conformitate cu prevederile articolului nr. 337 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului aprobată prin Legea nr. 227/2007 cu modificările și completările ulterioare, Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP garantează în întregime obligațiile băncilor cooperatiste afiliate. Ca urmare, potrivit prevederilor art. 359 din Ordonanța , Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP constituie rezerva mutuală de garantare pe baza cotizațiilor băncilor cooperatiste afiliate și a unei cote de maxim 5% din profitul contabil determinat înainte de deducerea impozitului pe profit al Băncii Centrale Cooperatiste.

Banca Națională a României a acordat autorizația de funcționare pentru întreaga rețea la data de 6.09.2002 în urma unui proces de autorizare în care au fost implicate Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP și băncile cooperatiste de credit afiliate și care a durat 2 ani.

La data de 31 decembrie 2019, Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP dispunea de o rețea proprie formată din 38 de bănci cooperatiste de credit afiliate.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Sucursale și societăți asociate

La data de 31 decembrie 2019, Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP își desfășura activitatea proprie printr-un număr de 15 agenții situate în următoarele localități: Arad, Pitești, Bacău, Oradea, Botoșani, Brașov, Cluj, Constanța, Deva, Iași, Baia Mare, Ploiești, Timișoara, Focșani și București.

Cele 38 de bănci cooperatiste de credit afiliate își desfășoară activitatea în 40 capitale de județe, precum și în majoritatea localităților de pe cuprinsul țării prin punctele de lucru ale acestora.

La 31 decembrie 2019, rețeaua CREDITCOOP avea 1.821 angajați permanenți, iar consiliul de administrație avea următoarea componență:

Funcție	31 decembrie 2019
Președinte	Iordache Aristide
Administrator	Morar Adrian Ioan
Administrator	Mischie Simona Maria
Administrator	Florea Maria
Administrator	Alecu Livia

Nota 1. Baza întocmirii

Declarație de conformitate

Situațiile financiare ale rețelei CREDITCOOP au fost întocmite pe baza Standardelor Internaționale de Raportare Financiară ("IFRS").

Aceste situații financiare au fost pregătite pe baza IFRS, versiunea emisă a acestora care este în vigoare pentru data raportării anuale IFRS 31 decembrie 2019.

Pentru estimarea pierderilor așteptate pentru împrumuturi și avansuri, rețeaua CREDITCOOP a aplicat metodologia internă pentru evaluarea deprecierii pentru împrumuturi și avansuri către clienți. Calcularea costului amortizat al instrumentelor financiare este efectuată utilizând metodologia internă, după cum se prezintă în notele la situațiile financiare, care reprezintă cea mai bună estimare pentru evaluarea amortizării aferente.

Conturile rețelei sunt păstrate în RON istoric conform legii contabile din România și reglementărilor B.N.R.

Începând cu 01.01.2012 a intrat în vigoare Ordinul Băncii Naționale a României nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, aplicabile instituțiilor de credit. Prevederile acestuia au fost ulterior modificate și completate.

Principalele modificări din situațiile financiare statutare întocmite conform legii interne sunt:

- *gruparea numeroaselor elemente detaliate în secțiuni mai largi;
- *metodologia diferită aplicată privind evaluarea la cost amortizat;
- *modificările valorii juste necesitate;
- *prevedere pentru impozitarea amânată, dacă este cazul; și
- *cerințe privind prezentarea informațiilor cerute de IFRS.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Baza evaluării

Situațiile financiare ale rețelei CREDITCOOP sunt întocmite pe baza valorii juste pentru instrumentele financiare derivate, activelor și pasivelor financiare deținute la valoarea certă prin profit și pierdere și instrumentele disponibile pentru vânzare, cu excepția celor pentru care nu este disponibilă o evaluare sigură a valorii juste.

Alte active și pasive financiare și active și pasive non-financiare sunt declarate la costul amortizat, suma reevaluată sau costul istoric.

Moneda funcțională și de prezentare

Conducerea rețelei CREDITCOOP consideră că moneda funcțională, după cum se definește de IAS 21, *Efectele Modificărilor în Ratele de Curs Valutar*, este lei.

Utilizarea estimărilor

Pregătirea situațiilor financiare necesită elaborarea de către conducere a judecăților, estimărilor și presupunerilor, care afectează aplicarea politicilor contabile și sumelor raportate ale activelor, pasivelor, veniturilor și cheltuielilor. Rezultatele actuale pot diferi de aceste estimări.

Estimările și presupunerile exprimate sunt revizuite în mod continuu. Revizuirile estimărilor contabile sunt recunoscute în perioada în care estimarea este revizuită și în orice perioade viitoare afectate.

Nota 2. Politici contabile semnificative

Politicile contabile semnificative stabilite în continuare au fost aplicate în mod constant pentru toate perioadele prezentate în aceste situații financiare, dacă nu se stabilește altfel.

a) Moneda străină

i) Tranzacții în monedă străină

Tranzacțiile în monede străine sunt transpuse la cursul de schimb valutar la data tranzacției. Activele și pasivele monetare exprimate în monede străine la data bilanțului sunt transpuse în Euro la cursul de schimb valutar din acea dată. Diferențele de curs valutar, care decurg din transpunere sunt recunoscute în contul de profit și pierdere. Activele și pasivele non-curente care sunt evaluate în termenii costului istoric într-o monedă străină sunt transpuse utilizând cursul de schimb din data transpunerii. Activele și pasivele non-monetare, exprimate în monede străine care sunt declarate la valoarea corectă sunt transformate în Euro la cursurile de schimb valutar din datele în care a fost stabilită valoarea corectă. Diferențele de curs valutar care decurg din retratare sunt recunoscute în profit sau pierdere, cu excepția diferențelor care decurg din retratarea activelor financiare disponibile pentru vânzare, care sunt incluse în rezerva valorii corecte în capitalurile proprii.

ii) Retratarea operațiunilor

Ratele de schimb ale principalelor valute au fost următoarele:

	Curs EURO/RON	Curs USD/RON
31 decembrie 2018	4.6639	4.0736
31 decembrie 2019	4.7793	4.2608

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

b) Dobândă

Veniturile și cheltuielile din dobânzi sunt înregistrate în situația rezultatului global conform principiului contabilității de angajament. Veniturile și cheltuielile din dobânzi includ valoarea amortizată liniar a oricărui discount, prima sau alte diferențe între valoarea inițială a instrumentului financiar și valoarea acestuia la maturitate. La data de 31.12.2019 veniturile din dobânzi includ și partea amortizată a comisioanelor pentru servicii financiare ce sunt parte integrantă a ratei efective a dobânzii unui instrument financiar.

i) Comisioanele ce sunt parte integrantă a ratei efective a dobânzii unui instrument financiar reprezintă o compensație pentru servicii cum ar fi evaluarea situației financiare a debitorului, evaluarea și înregistrarea garanțiilor, colateralelor, și a altor contracte similare, negocierea clauzelor instrumentului financiar, elaborarea și procesarea documentelor precum și încheierea tranzacției în cazul acordării de credite, comisioane de angajament primite pentru acordarea unui credit, când este probabilă acordarea unui credit și alte sume similare.

Pentru creditele aflate în sold la data de 31.12.2019 comisioanele încasate ce sunt parte integrantă a ratei efective a dobânzii (comision de analiză și întocmire dosar) sunt amânate și recunoscute ca o ajustare a veniturilor din dobânzi prin metoda ratei dobânzii efective. Partea neamortizată aferentă acestor comisioane este reflectată în sume de amortizat.

Aceste prevederi se aplică în mod corespunzător la înregistrarea cheltuielilor cu dobânzile aferente împrumuturilor primite.

ii) Comisioanele câștigate pe măsura prestării serviciilor (comision de administrare credit). Aceste comisioane pot fi încasate în avans și recunoscute pe măsura prestării serviciilor. În rețeaua CREDITCOOP aceste comisioane se încasează lunar pe parcursul perioadelor corespunzătoare creditelor acordate clienței și sunt înregistrate în sume de amortizat și, respectiv venituri din dobânzi.

iii) Comisioane câștigate la îndeplinirea unei obligații contractuale principale (comision pentru rambursarea anticipată perceput creditelor cu dobânda fixă, comision unic pentru servicii prestate la cererea clienților). În rețeaua CREDITCOOP aceste comisioane se încasează la momentul prestării serviciului și se trec pe venituri integral la acordarea creditului.

c) Venituri și cheltuieli din comisioane

Veniturile din comisioane includ veniturile aferente serviciilor acordate terțelor părți, iar cheltuielile cu comisioanele includ cheltuielile aferente serviciilor prestate de terțe părți, în special: comisioane pentru garanții, comisioane pentru plata operațiunilor comerciale și alte cheltuieli sau venituri aferente acestora, cheltuieli de administrare a conturilor.

Venit comercial net

Venitul comercial net cuprinde câștiguri nete, legate de operațiunile de schimb valutar, cât și de diferența de translatare.

d) Dividende

Venitul din dividende este recunoscut atunci când este stabilit dreptul de primire a veniturii.

Dividendele sunt tratate ca repartizare de profit net pentru perioada în care sunt declarate și aprobate de Adunarea Generală a Acționarilor.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Venituri din dividende nu pot fi înregistrate de nici o banca din rețeaua CREDITCOOP care nu are dreptul conform reglementarilor să dețină participații la alte societăți comerciale decât la capitalul social al Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP.

Plăți efectuate pentru închiriere

Începând cu data de 01.01.2019, se aplică Standardul Internațional de Raportare Financiară 16 Contracte de leasing pentru toate contractele de leasing, cu excepția contractelor de leasing pe termen scurt (mai mic de un an) și a contractelor de leasing pentru care activul suport are o valoare mică (sub 5.000 USD).

Noul standard IFRS 16 apărut în data de 13 ianuarie 2016 înlocuiește IAS 17 – Contracte de leasing și a intrat în vigoare pentru perioadele de raportare care încep după data de 1 ianuarie 2019.

Prezentul standard prezintă principiile pentru recunoașterea, evaluarea, prezentarea și descrierea contractelor de leasing.

Băncile din cadrul rețelei au aplicat prezentul standard pentru toate contractele de leasing, inclusiv contractele de leasing pentru active aferente dreptului de utilizare din cadrul unui contract de leasing, cu anumite excepții, conform IFRS 16.

Conform noului standard, locatarii trebuie să recunoască atât activul (dreptul de folosință egal cu valoarea actuală netă a plăților minime viitoare) cât și pasivul corespunzător în bilanț.

Obiectivul IFRS 19 este de a raporta informații care:

- Reprezintă cu fidelitate tranzacțiile de leasing și:
 - Oferă utilizatorilor situațiilor financiare o bază pentru a evalua valoarea, calendarul și incertitudinea fluxurilor de trezorerie generate în contractele de leasing.

Pentru a îndeplini acest obiectiv, locatarul trebuie să recunoască activele și pasivele rezultate dintr-un contract de leasing. Un locatar este obligat să recunoască un drept de utilizare care reprezintă dreptul său de a utiliza activul închiriat și un angajament de leasing care reprezintă obligația acestuia de a efectua plăți de leasing.

Scopul standardului IFRS 16 este similar cu IAS 17 cu precizarea că, acest nou Standard evaluează toate angajamentele de leasing (financiar sau operațional) ca o conferire a dreptului de folosință asupra tuturor bunurilor închiriate în schimbul unor plăți ulterioare (datorie de leasing).

Băncile din cadrul rețelei au recunoscut contractele de închiriere existente la 31 decembrie 2018 ce aveau atât durata rămasă mai mare de 1 an cât și valoarea activului suport mai mare de 5.000 USD ca drepturi de utilizare în activ precum și în pasiv ca obligații de leasing, ceea ce a dus la o creștere a valorii activului și pasivului bilanțier cu suma de 1.156.988 lei.

Ca atare, începând cu 01.01.2019 se consideră cheltuielă cu chiria numai acele plăți ale contractelor care nu se încadrează în prevederile Standardul Internațional de Raportare Financiară 16 și pentru care tratamentul contabil și fiscal rămâne același ca și până la data 31.12.2018.

În continuare, pentru contractele de leasing pe termen scurt (mai mic de un an) și contractele de leasing pentru care activul suport are o valoare mică (sub 5.000 USD) rămân valabile prevederile de mai jos:

Plățile efectuate în baza închirierilor pentru funcționare sunt recunoscute în profit sau pierdere, pe bază liniară, pe durata închirierii. Facilitățile primite privind închirierea sunt recunoscute ca parte integrantă a cheltuielilor totale pentru închiriere, pe perioada închirierii.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Plățile minime pentru contractele de leasing, efectuate în baza leasingului financiar distribuite între cheltuielile financiare și reducerea obligatiei restante. Cheltuielile financiare sunt alocate pentru fiecare perioadă în decursul termenului prevăzut în contractele de leasing, pentru a produce o rată periodică constantă a dobânzii pentru soldul obligatiei. Plățile contingente pentru închiriere sunt contabilizate prin revizuirea plăților minime pentru închiriere, pe parcursul perioadei rămase a contractului de leasing atunci când este confirmată majorarea leasingului.

e) Cheltuieli cu impozitul pe profit curent și amânat

Cheltuielile pentru impozitul pe profit cuprind impozitul curent și amânat. Impozitul pe profit este recunoscut în situația rezultatului global cu excepția limitei în care acesta se leagă de elementele recunoscute în mod direct în capitaluri, caz în care este recunoscut în capitaluri.

Impozitul curent este impozitul așteptat, plătit pe profitul impozabil pentru anul respectiv, utilizând ratele taxei adoptate sau care este adoptată în mod susținut, la data bilanțului, și orice majorare adusă impozitului plătit în privința anilor anteriori. Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019, rata curentă a impozitului pe profit era de 16%.

Impozitul amânat este furnizat utilizând metoda bilanțului, tratând diferențele temporare între sumele de realizare a activelor și pasivelor în scopuri de raportare financiară și sumele utilizate în scopuri de impozitare.

Impozitul amânat nu este recunoscut pentru următoarele sume temporare: recunoașterea inițială asupra profitului, recunoașterea inițială a activelor sau pasivelor într-o tranzacție care nu este o combinație de afaceri și care nu afectează contabilitatea sau profitul impozabil, și diferențele legate de investiții în subsidiare, în măsura în care probabil nu se vor inversa în viitorul previzibil.

Impozitul amânat este evaluat la ratele impozitului, care sunt așteptate a fi aplicate pentru diferențele temporare atunci când acestea sunt reversate, în baza legilor care au fost adoptate sau urmează a fi adoptate ulterior datei de raportare.

Un activ cu impozitul pe profit amânat este recunoscut doar în măsura în care este probabil ca profiturile impozabile viitoare să fie disponibile, pentru ca activul să poată fi utilizat. Activele cu impozitul pe profit amânat sunt revizuite la fiecare dată de raportare și sunt reduse în măsura în care nu mai este probabil faptul că va fi realizat beneficiul conex din impozit.

Rata impozitului utilizată pentru calcularea poziției impozitului amânat este de 16% .

Pentru creditele noi acordate începând cu 01.01.2010 comisioanele ce sunt parte integrantă a ratei efective a dobânzii au fost amânate și recunoscute ca o ajustare a veniturilor din dobânzi prin metoda ratei dobânzii efective.

La retratare, pentru diferențele temporare care au apărut între baza contabilă și baza fiscală s-a calculat impozitul pe profit amânat la soldul contului "sumă de amortizat" și s-a înregistrat în creanțe privind impozitul pe profit amânat.

Lunar se calculează 16% la suma aferentă soldului sumei de amortizat și se face regularizarea creanței privind impozitul pe profit amânat prin înregistrarea în cheltuieli privind impozitul pe profit amânat.

Dacă concediile de odihnă aferente anului în curs nu au fost efectuate, atunci în luna decembrie a aceluiași an se constituie provizioane pentru suma totală a acestora inclusiv contribuțiile datorate de angajator.

În cursul anului următor la efectuarea acestora provizionul constituit se înregistrează pe venit neimpozabil și respectiv cheltuieli cu salariile și contribuțiile aferente deductibile fiscal. Ca urmare, rezultă o diferență temporară între baza contabilă și cea fiscală.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Cu alte cuvinte la sfarsitul anului cheltuiala aferenta provizionului constituit este nedeductibila fiscal iar daca concediul de odihna ar fi fost efectuat cheltuielile aferente acestora ar fi fost deductibile.

Ca urmare se va calcula 16% la suma aferenta provizionului si se va inregistra in luna decembrie cu note contabile manuale, creanta privind impozitul pe profit amanat.

Daca in cursul unei luni s-au efectuat concedii de odihna pentru care au fost constituite provizioane in anul anterior dupa utilizarea provizionului se va calcula 16 % la soldul contului „ Provizioane pentru beneficii ale angajatilor sub forma absentelor compensate pe termen scurt „ si se face regularizarea impozitului pe profit amanat prin cheltuiala privind impozitul pe profit amanat.

La inchiderea unui punct de lucru cheltuielile efectuate sunt deductibile fiscal iar cheltuiala aferenta provizionului constituit pentru restructurare este nedeductibila fiscal rezultand o diferenta intre baza contabila si cea fiscala.

Ca urmare se va calcula 16% la suma aferenta provizionului constituit si se va inregistra, cu note contabile manuale, creanta privind impozitul pe profit amanat.

La utilizarea provizionului pentru restructurare se va face regularizarea privind impozitul pe profit amanat prin cont de cheltuiala privind impozitul pe profit amanat.

Pentru tranzactiile si alte evenimente recunoscute direct in capitalul propriu, orice efecte fiscale aferente vor fi, de asemenea, recunoscute direct in capitalul propriu.

In conformitate cu prevederile IAS 16 „Imobilizari corporale” la nivelul bancilor din rețea se efectueaza reevaluarea cladirilor si terenurilor existente in patrimoniu la fiecare 3 ani, folosind modelul reevaluării la valoare neta. Prima reevaluare a avut loc in 2005 si in continuare in anii 2008, 2011, 2014 si 2017.

Avand in vedere diferentele care apar intre baza contabila si cea fiscala, la retratare s-a inregistrat datorie privind impozitul pe profit amanat aplicandu-se cota de impozitare la soldul rezervelor din reevaluare (diferenta dintre valoarea reevaluată si suma ramasa de amortizat aferenta contului initial al imobilizarii).

Datoria privind impozitul pe profit amanat aferenta surplusului total din reevaluare a fost recunoscuta intr-un cont dedicat in capitaluri.

(f)Active și pasive financiare

i.Clasificare

Reteaua CREDITCOOP își clasifică instrumentele financiare în următoarele categorii:

Anterior, clasificarea activelor financiare conform IAS 39 era următoarea:

- a. Active deținute până la scadență;
- b. Active deținute pentru vânzare;
- c. Active evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere;
- d. Active evaluate la cost amortizat.

Prin trecerea la aplicarea IFRS 9 începând cu 01 ianuarie 2018, s-a revizuit clasificarea activelor financiare, în funcție de categoriile recunoscute de acest standard, respectiv:

- a.Active evaluate la cost amortizat;
- b.Active evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global;
- c.Active evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

În anul 2019, având în vedere faptul că băncile din rețeaua CREDITCOOP dețin numai active financiare în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv este de a deține aceste active financiare în vederea colectării de fluxuri de trezorerie contractuale precum și faptul că termenele contractuale ale activelor financiare dau naștere la fluxuri de trezorerie care sunt exclusiv pentru plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat, acestea au procedat la clasificarea activelor la cost amortizat.

De asemenea și în ceea ce privește datoriile financiare, în anul 2019, având în vedere faptul că multe dintre cerințele cuprinse în IAS 39 au fost preluate în IFRS 9, băncile din rețeaua CREDITCOOP au clasificat datoriile financiare la cost amortizat.

Evaluarea categoriilor de active financiare conform IFRS 9 - valoare contabilă

Active financiare	Categoria	Sold 31.12.2018	Sold 31.12.2019
Numerar și echivalente numerar	Cost amortizat	158.726.658	142.486.197
Plasamente la bănci	Cost amortizat	50.010.567	140.036.057
Împrumuturi acordate clienților	Cost amortizat	966.798.428	1.053.820.330
Titluri de investiții	Cost amortizat	29.789.679	29.756.921
Alte active	Cost amortizat	3.294.198	3.270.336
Total		1.208.619.530	1.369.369.841

ii. Recunoaștere

Reteaua CREDITCOOP recunoaște inițial împrumuturile și avansurile, depozitele, la data la care sunt create. Toate celelalte active și pasive financiare (inclusiv activele și pasivele destinate la valoarea justă prin profit sau pierdere) sunt recunoscute inițial la data comercializării, dată la care rețeaua CREDITCOOP devine parte la prevederile contractuale ale instrumentului.

iii. Operațiunile de reducere directă a activelor financiare sau derecunoașterea valorii activelor financiare nerecuperabile aplicabilă în rețeaua CREDITCOOP.

În conformitate cu principiile din IFRS 9 „Instrumente financiare” organizațiile cooperatiste de credit pot realiza operațiuni de scoatere din bilanț a unui activ financiar nerecuperabil. Operațiunea de scoatere din bilanț se poate realiza prin:

a) Reducerea directă a activului financiar, și înregistrarea respectivelor creanțe în afara bilanțului (write off). Aceste operațiuni se vor realiza pentru activele organizațiilor cooperatiste de credit la care nu mai există așteptări rezonabile de recuperare, iar urmărirea acestora se face în continuare în afara bilanțului;

sau

b) Reducerea directă a activului financiar, fără a fi înregistrat în afara bilanțului. În acest caz derecunoașterea poate fi parțială sau totală, în funcție de decizia persoanelor responsabile din cadrul organizației cooperatiste de credit de a renunța în totalitate sau la o parte din drepturile de colectare a fluxurilor de trezorerie.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

iv. Compensarea

Reteaua CREDITCOOP are dreptul legal de a compensa activele și pasivele intercooperatiste.

Venitul și cheltuielile sunt prezentate pe bază netă, doar atunci când este permis de standardele contabile, sau pentru câștigurile și pierderile care rezultă dintr-un grup de tranzacții similare, de genul activității comerciale.

v. Evaluarea costului amortizat

Costul amortizat al unui activ sau pasiv financiar obținut prin retratare, este valoarea la care activul sau pasivul financiar este evaluat în momentul recunoașterii inițiale, minus rambursările de principal, plus sau minus amortizarea cumulată, utilizând metoda dobânzii efective.

vi. Evaluarea valorii juste

Stabilirea valorilor juste ale activelor financiare și pasivelor financiare se bazează pe prețurile cotate ale pieței sau cotațiile prețului dealer-ului pentru instrumente financiare comercializate în piețe active. Pentru toate celelalte instrumente financiare, valoarea justă este stabilită prin utilizarea tehnicilor de evaluare. Tehnicile de evaluare includ tehnicile privind valoarea actuală netă, metoda fluxului de numerar redus, compararea cu instrumente similare pentru care există prețuri observabile ale pieței și modele de evaluare.

În cazul în care sunt utilizate tehnici privind fluxul de numerar, fluxurile viitoare, estimate, de numerar se bazează pe cele mai bune estimări ale conducerii și rata de discount este o rată legată de piață la data bilanțului pentru un instrument cu termeni și condiții similare. În cazul în care sunt utilizate modele de evaluare, intrările se bazează pe evaluări legate de piață, de la data bilanțului. Dacă valoarea justă nu poate fi estimată în mod sigur, instrumentele necotate privind dividendele, care nu au un preț de piață cotelat într-o piață activă, sunt evaluate la cost și testate periodic pentru depreciere. Reteaua CREDITCOOP nu dispune de active și pasive financiare ale caror valori juste se bazează pe prețurile cotate ale pieței.

vii. Identificarea și evaluarea amortizării

Activele recunoscute la cost amortizat

Activele sunt recunoscute la cost amortizat dacă sunt îndeplinite ambele condiții de mai jos:

- activul financiar este deținut în cadrul unui model de afaceri al căror obiectiv este de a deține activele financiare pentru a colecta fluxurile de trezorerie contractuale

și

- termenii contractuali ai activului financiar generează, la anumite date fluxuri de trezorerie care sunt exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat.

(g) Numerar și echivalente de numerar

Casa și disponibilitățile la băncile centrale includ numerarul efectiv și conturile curente la Banca Natională a României. Pentru întocmirea situației fluxurilor de numerar, numerarul și elementele asimilate numerarului includ solduri care au scadența inițială sub 90 de zile cuprinzând: numerarul și soldurile conturilor curente la Banca Natională a României, numerar la alte bănci precum și depozite la bănci și efecte publice și valori asimilate.

(h) Active și pasive comerciale

Activele și pasivele comerciale sunt acele active și pasive pe care Reteaua CREDITCOOP le achiziționează sau le deține în primul rând în scopul vânzării sau re-achiziționării în termenul apropiat, sau

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

le deține ca parte a portofoliului care este administrat împreună cu profitul pe termen scurt sau asumarea poziției.

Activele și pasivele comerciale sunt recunoscute inițial și evaluate ulterior la valoarea reală din situația poziției financiare cu costurile de tranzacție luate în mod direct pentru profit sau pierdere. Toate modificările efectuate asupra valorii reale sunt recunoscute ca parte a venitului comercial net în situația rezultatului global. Activele și pasivele comerciale nu sunt reclasificate ca urmare a recunoașterii lor inițiale.

(i) Derivative deținute în scopul administrării riscului

Derivativele deținute în scopul administrării riscului includ toate activele și pasivele derivative, care nu sunt clasificate drept active sau pasive comerciale.

Derivativele deținute în scopul administrării riscului sunt recunoscute inițial la valoarea justă. După recunoașterea lor inițială, derivativele sunt evaluate ulterior la valorile lor juste fără nici o reducere pentru costuri de tranzacții, care urmează a fi suportate pentru vânzare sau dispunere. Modificările în valoarea justă a respectivelor instrumente sunt recunoscute imediat în profit sau pierdere, drept componentă a câștigului la cursul valutar net.

Derivativele pot fi incluse în alt acord contractual („contract de bază”). Conturile Băncii pentru derivative au fost incluse separat de contractul de baza, atunci când contractul de baza nu este efectuat de sine stătător la valoarea justă prin profit sau pierdere, și caracteristicile derivativului inclus nu se referă clar și îndeaproape la contractul de baza.

In rețeaua CREDITCOOP nu se derulează astfel de operațiuni.

(j) Împrumuturi și avansuri

Împrumuturile și avansurile sunt active financiare ne-derivate cu plăți fixe sau determinabile, care nu sunt cotate într-o piață activă și pe care Rețeaua CREDITCOOP nu intenționează să le vândă imediat sau în termen apropiat. Împrumuturile și avansurile sunt evaluate inițial la valoarea justă plus costurile directe, incrementale ale tranzacției, și evaluate ulterior la costul lor amortizat utilizând metoda dobânzii efective.

(k) Investițiile imobiliare

În conformitate cu IAS 40 investițiile imobiliare tratează acele bunuri (terenuri și clădiri) deținute ca investiție și nu pentru a fi utilizate în scopul derulării activității entității.

Investițiile imobiliare sunt proprietăți: terenuri, clădiri sau părți din clădiri deținute de către proprietar cu scopul de a obține câștiguri ca urmare a închirerii.

În rețeaua CREDITCOOP, investițiile imobiliare respectiv construcțiile închiriate sunt evaluate la cost.

Investițiile imobiliare sunt derecunoscute fie când sunt cedate, fie când investiția imobiliară respectivă este definitiv retrasă din folosință și nu se mai așteaptă beneficii economice viitoare din cedarea ei. Câștigurile sau pierderile apărute din cedarea sau casarea investițiilor imobiliare sunt recunoscute în situația rezultatului global în anul casării sau cedării.

Transferurile către investiții imobiliare vor fi făcute atunci, și numai atunci, când există o modificare a utilizării, evidențiată de încetarea utilizării de către proprietar, începerea unui leasing operațional cu o altă parte sau încheierea procesului de construire sau dezvoltare.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Transferurile de la investițiile imobiliare se fac atunci, și numai atunci, când există o modificare a utilizării, evidențiată de începerea utilizării de către proprietar sau începerea procesului de dezvoltare în perspectiva vânzării.

Transferurile între investiții imobiliare și imobilizări corporale nu modifică valoarea contabilă netă a proprietății transferate și nu modifică costul proprietății pentru scopuri de evaluare sau prezentare a informațiilor.

Surplusul din reevaluare existent la data transferului este înregistrat în rezultatul reportat pe măsura ce activul este folosit.

Valoarea surplusului din reevaluare transferat este diferența dintre amortizarea calculată pe baza valorii contabile reevaluate înainte de transfer și valoarea amortizării calculate pe baza costului inițial al activului.

Transferurile din surplusurile din reevaluare în rezultatul reportat nu se efectuează prin contul de profit și pierdere.

(I) Imobilizări corporale

i) Recunoașterea inițială

Costul include cheltuieli care sunt atribuite în mod direct achiziției activului. Costul activelor construite în regie proprie sau pe baza unui contract de antrepriză generală include costul materialelor și muncii directe, orice alte costuri atribuibile în mod direct aducerii activului la starea de funcționare pentru utilizarea sa intenționată, și costurile de dezmembrare și îndepărtare a elementelor și de restaurare a locului în care sunt amplasate.

Atunci când părți dintr-un element de imobilizări corporale au durate diferite de viață, ele sunt contabilizate ca elemente separate (componente majore) de imobilizări corporale.

ii) Costuri ulterioare

Costul de înlocuire al părții dintr-un element de imobilizări corporale este recunoscut în realizarea sumei elementului, dacă este probabil ca beneficiile economice viitoare să fie incluse în partea aferentă rețelei CREDITCOOP și costul acestora poate fi evaluat în mod cert. Costurile curente de întreținere a imobilizărilor corporale sunt recunoscute în situația rezultatului global pe măsură ce sunt realizate.

O construcție poate fi considerată că este nouă, în cazul în care este transformată, iar costul transformării sale, se ridică la minimum 50% din valoarea acesteia ulterioară transformării înregistrată în contabilitate, exclusiv valoarea terenului.

Clasificarea ca *imobilizare corporală*

Conform IAS 16 paragraful 6, imobilizările corporale sunt elemente corporale care:

- sunt deținute în vederea utilizării pentru producerea sau prestarea de bunuri sau servicii, pentru a fi închiriate terților sau pentru a fi folosite în scopuri administrative; și
- a) se preconizează a fi utilizate pe parcursul mai multor perioade.

Prin urmare, toate elementele achiziționate care îndeplinesc cele două criterii de mai sus vor fi clasificate ca și imobilizări corporale.

Aplicând principiul materialității conform IFRS și având în vedere articolul 28, punctul 21 din Normele de aplicare a Codului Fiscal unde se menționează că în cazul unei imobilizări corporale care la data intrării în patrimoniu are o valoare fiscală mai mică decât limita stabilită prin hotărâre a Guvernului, se poate opta

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

pentru deducerea cheltuielilor aferente imobilizării sau pentru recuperarea acestor cheltuieli prin deduceri de amortizare, bancile cooperatiste din cadrul rețelei CREDITCOOP au următoarele înregistrări în contabilitate:

-în cazul în care este achiziționat un singur element care îndeplinește cele două criterii de mai sus dar care are o valoare mai mică sau egală cu 1.800 lei să fie recunoscut ca și cheltuială a perioadei, în contul de profit sau pierdere și nu ca imobilizare corporală;

-în cazul în care este achiziționat un singur element, de exemplu, un calculator, o microcentrala sau orice fel de echipament a cărei valoare de achiziție este mai mare de 1800 lei și mai mică decât 2500 lei se va înregistra ca mijloc fix și se va amortiza pe durata normată de viață (pentru calculator perioada de amortizare se va desfășura pe 3 ani , pentru microcentrale perioada de amortizare se va desfășura pe 8 ani etc);

-în cazul în care sunt achiziționate mai multe elemente de același fel, a căror valoare individuală este mai mică decât pragul de 2.500 lei dar a căror valoare cumulată depășește 2.500 lei, atunci acestea vor fi recunoscute ca și imobilizări corporale și vor fi amortizate pe durata utilă de viața pe care sunt amortizate alte elemente de același fel .

Recunoașterea inițială

Costul include cheltuieli care sunt atribuite în mod direct achiziției activului.

În costul unei imobilizări corporale este inclus prețul de cumpărare, inclusiv taxele vamale și taxele de cumpărare nerambursabile (cum ar fi taxa pe valoarea adăugată), după deducerea reducerilor comerciale și a rabaturilor.

Costul activelor construite în regie proprie sau pe baza unui contract de antrepriză generală include costul materialelor și muncii directe, orice alte costuri atribuibile în mod direct aducerii activului la starea de funcționare pentru utilizarea sa intenționată, și costurile de dezmembrare și îndepărtare a elementelor și de restaurare a locului în care sunt amplasate.

În costul activelor (clădiri, etc) construite pe baza unui contract de antrepriză generală se cuprind toate costurile aferente achizițiilor efectuate cu construirea activului inclusiv TVA, în condițiile în care aceasta poate fi inclusă în categoria taxelor de cumpărare nerambursabile precum și costurile de dezmembrare și îndepărtare a elementelor și de restaurare a locului în care urmează a fi amplasate.

Atunci când părți dintr-un element de imobilizări corporale au durate diferite de viață, ele sunt contabilizate ca elemente separate (componente majore) de imobilizări corporale.

Evaluare

Banca evaluează imobilizările corporale după cum urmează:

-aplicând **modelul reevaluării** - în cazul imobilizărilor din categoria Clădiri, terenuri, construcții

-aplicând **modelul costului** – în cazul tuturor celorlalte imobilizări corporale

Modelul costului

Elementele de imobilizări corporale încadrate în această categorie sunt evaluate conform IAS16 la cost minus amortizarea acumulată și deprecierea acumulată.

Costuri ulterioare

Costul de înlocuire al părții dintr-un element de imobilizări corporale este recunoscut în realizarea sumei elementului, dacă este probabil ca beneficiile economice viitoare să fie incluse în partea aferentă Bancii și

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

costul acestora poate fi evaluat în mod cert. Costurile curente de intretinere a imobilizărilor corporale sunt recunoscute în profit sau pierdere pe măsură ce sunt realizate.

Modelul reevaluării

Evaluarea după recunoaștere a imobilizărilor corporale încadrate în această categorie se face folosind modelul reevaluării în conformitate cu prevederile IAS 16 „Imobilizări corporale”.

Bancile cooperatiste din rețeaua CREDITCOOP fac reevaluarea cladirilor și terenurilor o dată la 3 ani. Prima oară reevaluarea s-a efectuat în anul 2005 și în continuare în anii 2008, 2011, 2014 și 2017.

Amortizare

Amortizarea este recunoscută în profit sau pierdere, prin metoda linară pe duratele utile de viață estimate ale fiecărei părți dintr-un element de imobilizări corporale. Bunurile închiriate sunt amortizate pe cea mai scurtă perioadă dintre perioada de închiriere și durata utilă de viață. Terenurile nu sunt depreciate.

Duratele utile de viață estimate pentru anul curent și comparativ sunt:

Clădiri	50 ani
Modernizari ale bunurilor detinute	10 ani
Mobilă și echipament	15 ani
Calculatoare și periferice	3 ani
Firma luminoasa	3 ani
Masina bandat	4 ani
Masina de numarar bancnote	3 ani
Centrale termice, instalatii de incalzire	8 ani – 10 ani
Sisteme antiefractie	10 ani
Case de bani metalice si seifuri	20 ani – 24 ani
Autovehicule	5 ani

Evaluarea după recunoaștere a imobilizărilor corporale se face folosind modelul reevaluării în conformitate cu prevederile IAS 16 „Imobilizări corporale”.

Imobilizările corporale sunt evaluate la valoare justă la data reevaluării după cum urmează:

- dacă un element de natura imobilizărilor corporale este reevaluat, atunci trebuie reevaluată întreaga clasă de imobilizări corporale careia îi aparține activul în cauză;
- activele trebuie reevaluate cu regularitate astfel încât valoarea contabilă să nu difere în mod semnificativ de valoarea justă.

Clasa de terenuri și construcții reprezintă o grupare de active de aceeași natură și cu utilizări similare pentru o bancă cooperatistă.

- valoarea justă este suma la care poate fi tranzacționat un activ sau decontată o datorie, de bună voie între părți aflate în cunoștința de cauză în cadrul unei tranzacții în care prețul este determinat obiectiv.

În cazul cladirilor și terenurilor valoarea justă este de obicei valoarea lor de piață. Această valoare este determinată pe baza unor evaluări efectuate de regulă, de evaluatori autorizați.

- pentru clădiri, care sunt reevaluate la valoarea lor de piață, se folosește reevaluarea la valoare netă adică amortizarea este eliminată din valoarea contabilă brută a activului iar valoarea netă este recalculată la valoarea reevaluată a activului.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Referitor la profiturile și pierderile din reevaluare, ajustările făcute la valoarea contabilă sunt tratate după cum urmează:

- creșterile sunt creditate direct în capitalurile proprii, la surplusul din reevaluare. O reluare a unei pierderi anterioare pentru același activ este preluată în situația rezultatului global. Astfel în cazul în care valoarea contabilă a unui activ este majorată ca urmare a unei reevaluări, această majorare trebuie înregistrată direct în creditul contului de capitaluri proprii „Rezerve din reevaluare”. Cu toate acestea, majorarea constatată din reevaluare trebuie recunoscută cu venit în măsura în care aceasta compensează o scădere din reevaluarea aceluiași activ recunoscută anterior ca o cheltuială.

- scăderile trebuie recunoscute (debitate) în situația rezultatului global. O reluare a unui profit înregistrat anterior în capitalurile proprii poate fi debitată în capitalurile proprii.

Astfel în cazul în care valoarea contabilă a unui activ este diminuată ca rezultat al unei reevaluări, această diminuare trebuie recunoscută ca o cheltuială. Cu toate acestea, o diminuare rezultată din reevaluare trebuie scăzută direct din surplusul din reevaluare corespunzător aceluiași activ, în măsura în care diminuarea nu depășește valoarea înregistrată anterior ca surplus din reevaluare.

Surplusul din reevaluare este transferat în rezultatul reportat pe măsura ce activul este folosit. Valoarea surplusului din reevaluare transferat este diferența dintre amortizarea calculată pe baza valorii contabile reevaluate și valoarea amortizării calculate pe baza costului inițial al activului.

Transferurile din surplusurile din reevaluare în rezultatul reportat nu se efectuează prin situația rezultatului global.

Când activul este derecunoscut surplusul din reevaluare inclus în capitalurile proprii este transferat în totalitate în rezultatul reportat.

(m) Imobilizări necorporale

Reteaua CREDITCOOP utilizează software-ul dezvoltat intern de către Banca Centrală Cooperatistă. Licențele achiziționate de către banca sunt amortizate pe durata specificată în contract.

În situația în care, în contractul de achiziție sau factura de cumpărare nu se specifică durata utilă de viață, licențele se vor amortiza liniar pe durata stabilită de Comisia Tehnică Internă.

(n) Deprecierea activelor non-financiare

Valorile contabile ale activelor non-financiare ale rețelei CREDITCOOP, altele decât activele privind impozitul amânat, sunt revizuite la fiecare dată de raportare pentru a determina dacă există vreun indiciu de depreciere. Dacă orice astfel de indice există, atunci valoarea recuperabilă a activului este estimată.

O pierdere din depreciere este recunoscută în cazul în care valoarea contabilă a unui activ depășește valoarea recuperabilă.

Pierderile din depreciere recunoscute în perioadele anterioare sunt evaluate la fiecare dată de raportare pentru orice indiciu care arată că pierderea a scăzut sau nu mai există. O pierdere din depreciere este reversată dacă a existat o modificare în estimările folosite pentru a determina suma recuperabilă. O pierdere din depreciere este reversată doar în măsura în care valoarea contabilă a activului nu depășește valoarea contabilă care ar fi fost determinată, netul amortizării, sau amortizarea, în cazul în care nici o pierdere din depreciere nu a fost recunoscută. La 31.12.2019 nu s-a constatat deprecierea activelor non-financiare.

(o) Depozite, titluri de creanțe emise și creditele subordonate

Depozitele, titlurile de creanțe emise și pasivele subordonate sunt sursele rețelei CREDITCOOP de finanțare a datoriei.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Reteaua CREDITCOOP clasifică instrumentele de capital drept instrumente financiare sau instrumente de capital propriu în conformitate cu termenii contractuali ai instrumentului.

Depozitele clientilor sunt recunoscute la cost iar certificatele de depozit sunt recunoscute la valoarea justa inclusiv costurile aferente tranzactiei si masurate ulterior la cost amortizat folosind metoda ratei efective a dobanzii.

In rețeaua CREDITCOOP nu se derulează operațiuni aferente titlurilor de creante emise și pasive subordonate.

(p) Provizioane și ajustări pentru pierderi așteptate

Prin adoptarea IFRS 9 s-a schimbat fundamental metoda de evaluare a deprecierei activelor financiare, prin înlocuirea abordării IAS 39 bazate pe ajustări pentru pierderile deja constatate ca fiind produse, prin ajustări pentru pierderi viitoare așteptate.

Conform principiilor IFRS 9, ajustările pentru pierderile preconizate sunt clasificate astfel:

- pierderi așteptate pe întreaga durată de viață a activului, dacă nivelul de risc al acestuia a crescut semnificativ de la recunoașterea inițială;
- pierderi așteptate pe următoarele 12 luni, dacă riscul de credit nu a crescut semnificativ.

Băncile din rețeaua CREDITCOOP înregistrează provizioane pentru următoarele situații:

- a. angajamente de creditare, garanții financiare și alte angajamente date;
- b. litigii;
- c. alte provizioane (concedii salariați)

Ajustări pentru pierderile așteptate calculate conform IFRS9

	Ajustări pierderi așteptate IFRS9	Ajustări pierderi așteptate IFRS9
Active financiare	Sold 31.12.2018	Sold 31.12.2019
Numerar și echivalente numerar	45	37
Plasamente la bănci	92	227
Împrumuturi acordate clienților	9.562.503	11.166.506
Titluri de investiții	2.290	3.302
Alte active	0	0
Total	9.564.930	11.170.072

(q) Garanții financiare

Garanțiile financiare sunt contracte prin care se solicită Băncii să efectueze anumite plăți pentru a rambursa titularului o pierdere suportată, deoarece un anumit debitor nu efectuează plata la scadență, în conformitate cu termenii unui instrument de debitare.

Pasivele privind garanțiile financiare sunt recunoscute inițial la valoarea lor justă, și valoarea justă inițială este amortizată pe durata de viață a garanției financiare. Răspunderea privind garanția este evaluată ulterior la valoarea cea mai mare dintre valoarea amortizată și valoarea prezentă a oricărei plăți (atunci când o plată în temeiul garanției a devenit probabilă).

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Litigiile și închiderea unor puncte de lucru ale rețelei CREDITCOOP

În conformitate cu IAS 37 “Provizioane datorii și active contingente” dacă rețeaua este pârâtă într-un proces, aceasta este obligată să calculeze probabilitatea de pierdere și să înregistreze “Provizioane pentru litigii”. Această sumă este actualizată ori de câte ori este nevoie. La finalizarea procesului, dacă rețeaua este obligată să plătească despăgubiri, atunci este utilizat provizionul iar suma înregistrată ca o cheltuială cu “Despăgubiri amenzii penalități”.

Dacă Consiliul de Administrație hotărăște închiderea unui punct de lucru care înregistrează pierderi, banca cooperatistă afiliată rețelei CREDITCOOP este obligată să înregistreze provizion cu suma aferentă plăților estimate a fi făcute de banca cu această ocazie (despăgubiri la contractele de închiriere, transport active fixe etc.).

(r) Beneficiile angajaților

a. Beneficiile pe termen scurt

Beneficiile pe termen scurt ale angajaților sunt evaluate pe o bază neactualizată și sunt considerate cheltuieli ale perioadei în care serviciul a fost furnizat.

Beneficiile pe termen scurt ale angajaților includ salarii, bonusuri și contribuții la asigurările sociale. Beneficiile pe termen scurt ale angajaților sunt recunoscute drept cheltuieli atunci când sunt prestate serviciile. Un provizion este recunoscut pentru valoarea care se așteaptă să fie plătită ca bonus în numerar în cazul în care banca are o obligație legală sau implicită de a plăti această sumă, ca rezultat al unui serviciu furnizat în trecut de către angajat și obligația poate fi estimată în mod obiectiv.

Concediile de odihnă neefectuate, respectiv costul absențelor compensate acumulate, sunt înregistrate în cursul exerciului financiar ca provizioane pentru beneficii ale angajaților sub forma absențelor compensate pe termen scurt.

În momentul recunoșterii acestora ca datorii față de angajați, valoarea provizioanelor va fi reluată prin conturile de venituri corespunzătoare.

b. Planurile de contribuții definite

Obligațiile pentru contribuțiile la planurile de pensii cu contribuții definite sunt recunoscute ca o cheltuială în situația rezultatului global atunci când sunt scadente.

Reteaua CREDITCOOP face plăți la fondurile statului român, în numele angajaților săi români pentru pensii, sănătate și șomaj.

Toți angajații rețelei CREDITCOOP sunt membri și sunt de asemenea obligați prin lege să facă contribuții definite (incluse în contribuțiile la asigurările sociale) la planul de pensii al statului român (un plan de contribuții definit de stat). Toate contribuțiile relevante la planul de pensii al statului român sunt recunoscute ca o cheltuială în situația rezultatului global. Reteaua CREDITCOOP nu mai are nici o altă obligație suplimentară.

Reteaua CREDITCOOP nu operează nici un plan de pensii independent și, în consecință, nu are nici o obligație în ceea ce privește pensiile.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

c. Planurile de beneficii definite

Reteaua CREDITCOOP nu operează nici un plan de beneficii definit, și nu are așadar obligații privind contribuțiile la vreun astfel de plan.

d. Alte beneficii ale angajaților pe termen lung

Obligația netă a rețelei CREDITCOOP în ceea ce privește beneficiile angajaților pe termen lung, altele decât planurile de pensii, este valoarea beneficiilor viitoare pe care angajații le-au câștigat în schimbul serviciului lor în perioada curentă și în perioadele anterioare. Pe baza contractului colectiv de muncă, Reteaua CREDITCOOP nu are obligația contractuală de a plăti un beneficiu pe termen lung calculat ținând seama de un serviciu trecut.

(s) Raportarea pe segmente

Reteaua CREDITCOOP a efectuat tranzacții bancare în 2016 numai pe piața românească. Conducerea consideră că riscurile inerente și beneficiile specifice activității bancare nu sunt semnificativ diferite între categoriile de clienți precum și între diferitele regiuni geografice și, prin urmare nu consideră ca fiind necesară identificarea unor segmente separate de raportare.

(t) Standarde, interpretări și modificări ale Standardelor Internaționale de Raportare Financiară publicate dar care nu au intrat încă în vigoare și/sau nu au fost aplicate în aceste situații financiare

A. Standarde care au fost adoptate de Uniunea Europeană:

a) IFRIC 21 – Taxe guvernamentale (data intrării în vigoare: perioade anuale care au ca data de început 17 iunie 2014 sau ulterior)

Interpretarea ofera detalii suplimentare în ce privește data la care o astfel de obligație ar trebui reflectată în contabilitate, ca o datorie. În confirmare cu această interpretare, data recunoașterii obligației ar trebui să fie data efectuării acelei activități care generează obligația de plată. Datoria ar trebui recunoscută pe măsura efectuării activității.

Reteaua CREDITCOOP este în proces de evaluare a posibilelor efecte pe care le-ar putea avea aplicarea IFRIC 21 în situațiile financiare.

b) Modificări anuale ale IFRS (ciclurile 2010 – 2012 și 2011 – 2013, majoritatea aplicabile perioadelor anuale începând cu 1 februarie 2015)

Amendamentele introduc 11 modificări asupra 9 standarde. Mai jos sunt prezentate amendamentele care ar putea avea impact asupra activității rețelei cooperatiste CREDITCOOP:

- IFRS 8 – Raportarea pe segmente: amendamentele introduc cerințe de prezentare a judecărilor efectuate în scopul prezentării agregate a segmentelor de raportare;
- IFRS 13 – Masurarea la valoare justă: amendamentele clarifică faptul că datoriile și creanțele pe termen scurt care nu au o dobândă atasată pot fi prezentate în nota de valori juste – la valoarea facturată, dacă efectul discountului nu este unul semnificativ;
- IAS 16 și IAS 38 – clarifică modul retratării amortizării acumulate la momentul reevaluării;
- IAS 24 – extinde definiția entităților afiliate
- IAS 40 – Investiții imobiliare: amendamentele clarifică criteriile de separare între o investiție imobiliară în conformitate cu IAS 40 sau o combinație de afaceri în conformitate cu IFRS 3;

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

- IFRS 7 – Prezentarea instrumentelor financiare: amendamentele clarifica implicarea continua intr-un activ transferat.

Standarde aplicabile in Uniunea Europeană

a) IFRS 16 „ Contracte de leasing”

Acest standard se aplică începând cu data de 01.01.2019.

Standardul Internațional de Raportare Financiară 16 Contracte de leasing se aplică pentru toate contractele de leasing, cu excepția:

- a. Contractelor de leasing pe termen scurt (mai mic de un an);
- b. Contractelor de leasing pentru care activul suport are o valoare mică (sub 5.000 USD).

Rețeaua CREDITCOOP recunoaște ca active reprezentând drept de utilizare, contractele de leasing aflate în derulare, considerând data începerii derulării contractului de leasing data de 01 ianuarie 2019.

La data începerii derulării unui contract de leasing, rețeaua CREDITCOOP recunoaște un activ aferent dreptului de utilizare și o datorie care decurge din contractul de leasing.

Datoria care decurge din contractul de leasing este evaluată la valoarea actualizată a plăților de leasing ce sunt datorate de la data începerii până la data finalizării contractului de leasing.

Plățile de leasing se actualizează utilizând rata marginală de împrumut.

Rata marginală de împrumut reprezintă rata dobânzii pe care ar trebui să o plătească banca pentru a împrumuta fondurile pe termen lung necesare pentru a obține activele aferente dreptului de utilizare ce fac obiectul contractelor de leasing.

Activele reprezentând drepturi de utilizare se evaluează la cost, aplicând dispozițiile privind amortizarea din IAS 16 Imobilizări corporale.

După data începerii derulării unui contract de leasing, în situația modificării condițiilor din contractul de leasing, banca, în calitate de locatar, reevaluează datoria care decurge din contractul de leasing pentru a reflecta modificarea plăților / condițiilor de leasing.

Reteaua CREDITCOOP recunoaște valoarea reevaluării datoriei care decurge din contractul de leasing ca o ajustare a activului aferent dreptului de utilizare.

Pentru contractele de leasing care nu îndeplinesc condițiile de recunoaștere prevăzute de IFRS 16, rețeaua CREDITCOOP va recunoaște plățile de leasing (chirie) asociate acestor contracte ca pe o cheltuială, pe toată durata contractului de leasing.

Cheltuielile cu chiriile înregistrate în avans sunt recunoscute în contul profit sau pierdere, pe baza liniară, pe durata închirierii.

Facilitățile primite privind închirierea sunt recunoscute ca parte integrantă a cheltuielilor totale pentru închiriere, pe perioada închirierii.

b) IFRS9 Instrumente Financiare (data intrarii in vigoare: perioade anuale ce incep cu data de 1 ianuarie 2018)

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Acest standard înlocuiește prevederile din IAS 39 „Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare” privind clasificarea și evaluarea activelor financiare.

Activele financiare se clasifică utilizându-se una din cele două metode de evaluare: la cost amortizat și la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere sau prin alte elemente ale rezultatului global.

Începând cu aplicarea în 2018 a IFRS 9, activele financiare ale organizațiilor cooperatiste de credit, se încadrează în categoria de măsurare ”cost amortizat”, întrucât organizațiile cooperatiste de credit nu efectuează o activitate de cumpărare și de vânzare a activelor în mod regulat pentru a reechilibra portofoliul de active și pentru a satisface nevoile de flux de numerar și nici nu efectuează activități de securitizare în portofoliu, strategia de investiții concentrându-se pe realizarea câștigurilor din dobânzi contractuale și nu pe realizarea câștigurilor din diferențele de valoare justă. Astfel, sunt indeplinite condițiile:

- modelul de afaceri este cel potrivit căruia activele sunt deținute pentru colectare
- fluxurile de numerar sunt reprezentate exclusiv de plăți aferente principalului și dobânzii

care stau la baza încadrării activelor bancii la ”cost amortizat”.

Prin valoarea la ”cost amortizat” se înțelege valoarea la care activul financiar este evaluat la recunoașterea inițială minus rambursările de principal, plus sau minus amortizarea cumulată utilizând metoda dobânzii efective pentru orice diferență între valoarea inițială și valoarea de maturitate iar activele financiare se ajustează cu orice alocație de pierdere.

Clasificarea și măsurarea activelor financiare în conformitate cu IFRS 9 are în vedere analiza modelului de afaceri. Astfel, la Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP, pentru evaluarea activelor financiare se utilizează modelul de afaceri ce are ca obiectiv deținerea activelor financiare pentru colectarea fluxurilor de trezorerie contractuale reprezentate de principalul și dobânda.

IFRS 9 conține o abordare în trei faze care are la bază modificarea calității creditului de la recunoașterea inițială.

În vederea calculului de ajustări pentru pierderi așteptate aferente creanțelor din operațiuni cu clientela, în conformitate cu prevederile IFRS 9, organizațiile cooperatiste de credit vor proceda la încadrarea creditelor existente în portofoliu (creditele evidentiate în conturile bilanțiere) în unul din următoarele stadii:

Stadiul 1 (denumit în continuare B1) = va cuprinde creditele la care riscul nu a crescut semnificativ;

Stadiul 2 (denumit în continuare B2) = va cuprinde creditele la care riscul a crescut semnificativ față de recunoașterea inițială dar care nu sunt depreciate;

Stadiul 3 (denumit în continuare B3) = va cuprinde creditele depreciate la data raportării și creditele depreciate la recunoașterea inițială.

Correspondența dintre încadrarea creditelor în unul dintre cele 3 Stadii și modul de calcul al ajustărilor pentru pierderi așteptate este următoarea:

B1 - credite la care riscul nu a crescut semnificativ

- ajustări colective calculate pentru o perioadă de 1 an de zile
- ajustări individuale calculate pentru credite a caror expunere brută diminuată cu garanțiile reale eligibile este egală sau mai mare decât limita valorii de 200.000 lei

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

B2 - creditele la care riscul a crescut semnificativ fata de recunoasterea inițiala dar care nu sunt depreciate

- ajustari colective calculate pentru pe durata ramasa de viata a creditului
- ajustari individuale calculate pentru credite a caror expunere bruta diminuata cu garantiile reale eligibile este egala sau mai mare decat limita valorii de 200.000 lei

B3 - creditele depreciate la data raportarii și creditele depreciate la recunoasterea inițiala

- ajustari individuale calculate pe durata ramasa de viata a creditului

Stabilire rating inițial

Organizațiile cooperatiste de credit vor proceda la stabilirea rating-ului inițial pe baza punctajului total obținut din fișa de risc de nerambursare pentru clienții de tip persoane fizice, persoane fizice autorizate (PFA) și persoane juridice (PJ), astfel:

1) Pentru clienții de tip persoane fizice, pe baza punctajului obținut din fișa de risc de nerambursare la data acordării, existent în baza de date, se atribuie o clasă de rating care va fi utilizată în continuare ca și rating inițial. Aceasta fișa cuprinde următorii indicatori:

- Natura veniturilor clientului;
- Valoarea veniturilor clientului și a coplătitorilor
- Situația locativă a clientului
- Durata rezidenței la aceeași adresă a clientului
- Vechimea în muncă a clientului
- Starea civilă a clientului;
- Vârsta clientului
- Domeniul în care își desfășoară activitatea clientul
- Pregătirea profesională a clientului
- Informații înscrise în bazele de date ale CRC și ale Biroului de Credite

2) Pentru clienții de tip persoane fizice autorizate, pe baza punctajului obținut din fișa de risc de nerambursare la data acordării, existent în baza de date, se atribuie o clasă de rating care va fi utilizată în continuare ca și rating inițial.

3) Pentru clienții de tip persoane juridice, pe baza punctajului din fișa de risc de nerambursare de la data acordării, existent în baza de date, se atribuie un rating care va fi utilizat în continuare ca și rating inițial.

În cazul creditelor care la recunoasterea inițiala vor avea atribuit rating D sau E, acesta nu se va modifica pe toată perioada de derulare a creditului.

Pentru a putea identifica dacă riscul a crescut semnificativ sau nu fata de recunoasterea inițiala, la finalul fiecărei luni organizațiile cooperatiste de credit vor proceda la reevaluarea rating-ului și compararea acestuia cu rating-ul inițial. În acest scop vor fi utilizați indicatorii cheie de performanță KPI (key performance indicators)

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Estimarea serviciului datoriei

- 1) După stabilirea rating-ului, organizațiile cooperatiste de credit vor proceda la estimarea serviciului datoriei. Aceasta estimare a serviciului datoriei se realizează pe baza funcției polinomiale de gradul 2.
- 2) Funcția polinomială de gradul 2 ia în considerare serviciul datoriei înregistrat de client în ultimele șase luni și pe baza acestuia realizează estimarea serviciului datoriei pentru luna următoare.

Evaluare criteriilor de încadrare directă în categorii de rating

Organizațiile cooperatiste de credit vor proceda la încadrare directă în stadiul 2 (rating B și atribuirea unui punctaj fix pentru clienții de tip persoane fizice respectiv atribuirea unui punctaj fix pentru clienții de tip persoane fizice autorizate și/sau persoane juridice) în cazul în care este îndeplinită cel puțin una din următoarele condiții:

1. Dificultăți financiare sau personale ale clientului care sunt dovedite de către acesta indiferent de serviciul datoriei,
2. Nu are constituită ipotecă mobilă pe contul curent al clientului, a primit/înregistrat poprire pe contul curent al acestuia și există și alte informații care împreună pot constitui o dovadă a deprecierei,
3. Notificare dare în plată,
4. Societatea a intrat în insolvență generală și judecătorul nu a aprobat încă planul de reorganizare
5. Societatea care se află în insolvență generală respectă planul de reorganizare (se încasează rata conform scadențarului sau planului de reorganizare, după caz)
6. Expunerea restructurată este neperformantă la data restructurării, iar creditul se regăsește în perioada de grație și/sau în perioadă de observație.

Organizațiile cooperatiste de credit vor proceda la încadrare directă în rating D și atribuirea unui punctaj fix de -10 puncte pentru clienții de tip persoane fizice respectiv atribuirea unui punctaj fix de -7 puncte pentru clienții de tip persoane fizice autorizate și/sau persoane juridice în cazul în care este îndeplinită cel puțin una din următoarele condiții:

1. Serviciul datoriei este mai mare de 90 de zile,
2. Creditul a fost declarat scadent anticipat,
3. Nu se mai contabilizează dobânda aferentă obligației din credite, (atenție: se vor lua în considerare toate creditele cu dobânda 0 din portofoliu)
4. Au fost identificate suspiciuni de fraudă,
5. Expunerea față de un anumit debitor, cu restanțe mai mari de 90 de zile, reprezintă cel puțin 20% din valoarea brută a tuturor expunerilor bilanțiere față de respectivul debitor (Contaminare: debite cu serviciul datoriei peste 90 zile \geq Total debite x 20%)
6. Organizația cooperatistă de credit inițiază procedura de executare silită
7. Debitorul este în stare de faliment sau insolvență simplificată (stare F). Din insolvența generală s-a decis lichidarea (stare F). Rata creditului nu este cuprinsă în planul de reorganizare – stare F.
8. Există informații conform cărora administratorii, acționarii sau entitatea nefinanciară fac obiectul unui dosar penal care privește infracțiuni economice,
9. Decesul debitorului.

Dacă în urma reevaluării ratingului, un activ financiar trebuie să migreze într-un stadiu mai bun, respectiv din:

- Stadiul 3 >>> Stadiul 2
- Stadiul 3 >>> Stadiul 1
- Stadiul 2 >>> Stadiul 1

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

acest lucru se va întâmpla numai după o staționare de minim 60 de zile de la ultima reîncadrare în Stadiu. Pe perioada staționării în Stadiul 2, activele financiare care nu au marcaj de încadrare directă în Stadiul 2, vor rămâne încadrate în categoria creanțelor performante.

Comparare rating reevaluat cu rating-ul inițial și stabilire Stadiu

La fiecare final de lună, organizațiile cooperatiste de credit stabilesc noul rating care se compară cu cel inițial, rezultând încadrarea în stadiu 1, 2 sau 3,

Excepție fac creditele care la recunoasterea inițială vor avea atribuit rating D sau E, deoarece acesta nu se va modifica pe toată perioada de derulare a creditului.

Încadrarea activelor în categoria creanțelor neperformante, depreciate la data raportării, stare de nerambursare

Organizațiile cooperatiste de credit vor proceda la încadrarea în categoria creanțelor neperformante a tuturor activelor financiare clasificate în Stadiul 3 și a celor încadrate în mod direct în Stadiul 2.

În categoria creanțelor depreciate (depreciate la data raportării și depreciate la recunoșterea inițială) organizațiile cooperatiste de credit vor încadra toate activele clasificate în Stadiul 3. Creanțele care se află în stare de nerambursare fac parte din categoria activelor financiare depreciate la data raportării sau a activelor financiare depreciate la recunoșterea inițială, în conformitate cu art. 178 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

În conformitate cu prevederile art. 178 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, organizațiile cooperatiste de credit din rețeaua CREDITCOOP vor considera că un debitor se află în stare de nerambursare atunci când are loc cel puțin una dintre următoarele situații:

- * Serviciul datoriei este mai mare de 90 de zile,
- * Creditul a fost declarat scadent anticipat,
- * Nu se mai contabilizează dobânda aferentă obligației din credite,
- * Au fost identificate suspiciuni de fraudă,
- * Organizația cooperatistă de credit inițiază procedura de executare silită,
- * Debitorul este în stare de faliment sau insolvență simplificată. Din insolvența generală s-a decis lichidarea,
- * Ratingul calculat la finele perioadei de raportare este E,
- * Există informații conform cărora administratorii, acționarii sau entitatea nefinanciară fac obiectul unui dosar penal care privește infracțiuni economice.

Gestiunea creditelor restructurate

Creditele acordate de organizațiile cooperatiste de credit, care au beneficiat de operațiuni de restructurare fac obiectul unei monitorizări speciale.

Gestiunea și monitorizarea creditelor restructurate se va realiza în conformitate cu prevederile Procedurii privind restructurarea creditelor la nivelul organizațiilor cooperatiste de credit din rețeaua CREDITCOOP.

Constituirea ajustărilor pentru pierderi așteptate aferente creanțelor din operațiuni cu clientela

Organizațiile cooperatiste vor determina ajustări pentru pierderi colective calculate pentru o perioadă de 1 an de zile pentru creditele aparținând Stadiului 1 (B1) a caror expunere bruta diminuată cu garanțiile reale este mai mică decât limita valorii de 200.000 lei.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Pentru creditele care aparținând Stadiului 2 (B2) a caror expunere bruta diminuată cu garanțiile reale este mai mica decât limita valorii de 200.000 lei organizațiile cooperatiste vor determina ajustări pentru pierderi colective calculate pe durata ramasă de viața a creditului

Organizațiile cooperatiste vor calcula ajustări pentru pierderi așteptate la nivel individual determinate pe durata ramasă de viața a creditului în cazul creditelor a caror expunere brută diminuată cu garanțiile reale eligibile este egală sau mai mare decât limita valorii de 200.000, indiferent de Stadiul în care acestea sunt încadrate.

Determinarea Probabilității de default (PD)

1) Probabilitatea de default (PD) are ca scop măsurarea evoluției calitative a portofoliului de expuneri, într-un orizont de timp, prin analiza migrărilor debitorilor dintr-o categorie de rating în alta în acest interval, acest din urmă fenomen constituind obiectul măsurării probabilității de default.

2) Analiza migrărilor se va realiza pe un istoric al portofoliului de credite pe 10 ani.

Având în vedere că perioada de observație este de 1 lună, s-au definit următoarele 5 categorii în funcție de serviciul datoriei:

A: credite cu 0 zile ale serviciului datoriei;

B: credite cu 1 – 30 zile ale serviciului datoriei;

C: credite cu 31 – 60 zile ale serviciului datoriei;

D: credite cu 61 – 90 zile ale serviciului datoriei;

E: credite cu peste 90 zile ale serviciului datoriei (default).

PD-ul se determină și în funcție de încadrarea titularului după reședința (Mediu - 1: Urban, 2: Rural) și după tipul de venit (Venit - 1:Salarii, 2:Pensii, 3:Alte venituri). Aceste date sunt atașate titularilor de credit pentru grupări ulterioare.

Pentru titularii cu mai multe surse de venit se consideră ca se încadrează în categoria aferentă venitului celui mai mare.

Determinarea PD-ului se face utilizând metoda de analiză statistică “Cohort”. Aceasta presupunea analiza unui volum mare de date istorice pentru a studia variația acestora în anumite intervale prestabilite. Metodă este folosită cu predilecție în studierea comportamentului unei mase de oameni de-a lungul timpului ceea ce o face potrivită pentru determinarea PD.

Implementarea metodei “Cohort” în calculul PD:

În prima fază este necesar sa se determine perioadele de analiză pentru crearea matricilor de migrare. Perioadele de analiză sunt intervale de 6 luni pe care se studiază migrarea creditelor dintr-o categorie în alta. S-a ales un interval de 6 luni pentru perioadele de analiză din următoarele considerente:

- migrație liniară și completă din A în E necesită un minim de 3 luni (interval minim = 3 luni);
- PD se calculează ca o probabilitate anuală (interval maxim 12 luni);
- metoda Cohort studiază migrațiile la capetele intervalului iar variațiile în cadrul intervalului se pierd. În general, un credit nu migrează liniar de-a lungul unei perioade, prin urmare intervalul minim este dublat pentru o mai bună analiză a migrațiilor (interval minim 6 luni);

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

- În istoric există un număr semnificativ de credite cu termen sub 1 an, iar dacă am utiliza ca perioadă de analiză 1 an, o parte din aceste credite s-ar pierde din studiu. Înjumătățind intervalul maxim, aceste pierderi se reduc semnificativ (interval maxim 6 luni).

Pentru ca migrările din cadrul unui interval să afecteze probabilitatea de default finală, se calculează matrici de migrare pe perioade de 6 luni începând cu fiecare lună din istoric.

Având matricea probabilităților pe 6 luni, ca să analizăm PD-ul rezultat, înmulțim această matrice cu ea însăși.

Pentru analizarea mai multor intervale de 6 luni, matricea migrărilor se determină însumând matricile de migrare aferente fiecărui interval de 6 luni din datele istorice. Prin însumarea matricilor se obține o matrice de migrare care determină o matrice de probabilități medie pentru tot istoricul care a fost luat în calcul.

Similar pentru calculul PD-ului la nivel de rețea se însumează matricile de migrare de la toate unitățile, rezultând o matrice de migrare cumulată la nivel de rețea și aferentă tuturor datelor istorice.

Rezultate obținute statistic se vor actualiza astfel încât să fie luate în considerare datele aferente portofoliului de credite din ultimul semestru.

Determinarea Ratei de recuperare (RR)

1) Pentru determinarea ratei de recuperare (RR) individuală atribuită fiecărei expuneri trebuie să determinăm rata de recuperare medie aferentă tipului de client și sectorului de activitate din portofoliul problematic.

2) În acest scop din bazele de date de tip 'istoric' sunt luate toate creditele care la un moment dat au ajuns în default, nefiind acoperite în totalitate cu garanții reale, și din momentul respectiv se urmăresc 1 an de zile. În fiecare lună se face raportul între sume încasate în luna/sold și acesta este procentul de recuperare pentru luna respectivă. În continuare, pe orice perioadă de 12 luni, se efectuează același raport de sume recuperate în total/sold mediu și rezultă rata recuperării pe cele 12 luni.

3) Actualizarea ratei de recuperare (RR) se va face o dată cu actualizarea probabilității de default (PD) la 6 luni.

4) Pentru a putea obține un set de date cât mai reprezentativ din punct de vedere statistic, calculul PD și RR se efectuează la nivelul grupurilor de active cu caracteristici similare respectiv salariați, pensionari și alte tipuri de clienți din mediul urban și rural pe fiecare grupă în parte.

b) IFRS 15 – Venituri din contracte cu clienții (în vigoare pentru perioadele începând la sau după 1 ianuarie 2017)

Standardul emis în 28 mai 2014 înlocuiește IAS 11, IAS 18, IFRIC 13, IFRIC 15, IFRIC 18 și SIC – 31. Standardul este aplicabil contractelor cu clienții, altele decât cele de asigurare, instrumente financiare, leasing.

Standardul prescrie un model unic de analiză al contractelor cu clienții și două abordări de recunoaștere a veniturilor – la un moment în timp sau pe durata contractului, în funcție de momentul îndeplinirii obligației conform contractului.

Reteaua cooperatistă CREDITCOOP nu consideră ca aceste amendamente vor avea un efect semnificativ asupra situațiilor financiare consolidate întrucât majoritatea contractelor încheiate cu clienții sunt sub incidența altor standarde.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

c) Amendamente la IAS 1 (in vigoare pentru perioadele incepand la sau dupa 1 ianuarie 2016)

Definitia materialitatii a fost modificata pentru a clarifica aplicabilitatea acesteia asupra situatiilor financiare in ansamblu si asupra fiecarei cerinte de prezentare din cadrul unui standard. De asemenea, au fost aduse amendamente in ce priveste ordinea notelor din situatiilor financiare si clarificarea faptului ca entitatile au flexibilitate in ce priveste prezentarea politicilor contabile in notele explicative.

Reteaua cooperatista CREDITCOOP nu considera ca aceste amendamente vor avea un efect semnificativ asupra situatiilor financiare consolidate.

d) Amendamente la IAS 16 si IAS 38 – Clarificarea metodelor acceptabile de depreciere si amortizare (in vigoare pentru perioadele incepand la sau dupa 1 ianuarie 2016)

Amendamentele interzic amortizarea bazata pe venituri pentru imobiliarile corporale si introduc restrictii asupra aplicabilitatii acestei metode pentru imobiliarile necorporale. Banca nu considera ca aceste amendamente vor avea un efect semnificativ asupra situatiilor financiare individuale intrucat nu aplica amortizarea pe baza de venituri.

e) Amendamente la IAS 27 (in vigoare pentru perioadele incepand la sau dupa 1 ianuarie 2016)

Amendamentele permit unei entitati sa evalueze filialele, asociatii si asociatiile in participatiune in situatiile financiare individuale utilizand metoda punerii in echivalenta. Banca nu considera ca aceste amendamente vor avea un efect semnificativ asupra situatiilor financiare individuale.

Nota 3. Managementul riscului financiar

Reteaua CREDITCOOP este expusă la riscurile care decurg din utilizarea de instrumente financiare: riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul de rată a dobânzii, riscul valutar, riscurile operaționale, riscul reputațional, riscul strategic si riscul de impozitare și riscul strategic.

Această notă prezintă informații despre expunerea rețelei CREDITCOOP la fiecare dintre riscurile de mai sus, obiectivele, politicile și procesele pentru măsurarea și gestionarea riscurilor, precum și managementul de capital al rețelei CREDITCOOP .

Cadrul gestionării riscurilor

Consiliul de Administrație al Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP are responsabilitatea generală pentru stabilirea și supravegherea cadrului de management a riscurilor la nivelul rețelei CREDITCOOP și are cel puțin următoarele atribuții: să aprobe și să reconsidere apetitul general la risc si toleranta la risc pentru fiecare categorie de risc semnificativ, să opteze pentru un profil de risc anume, stabilind obiectivul și strategia pentru fiecare risc semnificativ, să aprobe politicile de management al riscurilor semnificative, să le analizeze periodic, cel puțin o dată pe an, și să le revizuiască, dacă este cazul, pentru a asigura punerea în aplicare a unor măsuri pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea și controlul riscurilor, inclusiv activitățile externalizate, să aprobe atribuțiile și responsabilitățile legate de managementul riscurilor.

Politicile rețelei CREDITCOOP de management al riscului sunt stabilite pentru a identifica si analiza riscurile cu care aceasta se confruntă, pentru a stabili limite adecvate de risc și controale, precum și pentru a monitoriza riscurile și respectarea limitelor. În acest sens, politicile de administrare a riscurilor semnificative asigură următoarele:

- un sistem de raportare a expunerilor la riscuri, precum și a altor aspecte legate de riscuri către nivelurile de conducere corespunzătoare;

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

- un sistem de proceduri pentru situații neprevăzute;
- criteriile de recrutare și remunerare a personalului care stabilesc standarde ridicate pentru pregătirea, experiența și integritatea acestuia;
- un program de instruire a personalului.

Politicile de administrare a riscurilor semnificative sunt revizuite periodic pentru a reflecta modificările condițiilor de piață, produsele și serviciile oferite. Reteaua CREDITCOOP, prin standardele și procedurile de formare și management, urmărește să dezvolte un mediu de control disciplinat și constructiv, în care toți angajații să înțeleagă rolurile și obligațiile lor.

Riscul de credit

Riscul de credit este riscul actual sau viitor de afectare negativă a profiturilor și capitalului ca urmare a nedeplinirii de către debitor a obligațiilor contractuale sau a eșecului acestuia în îndeplinirea celor stabilite. Asociate riscului de credit sunt și riscul de concentrare și riscul rezidual aferent tehnicilor de diminuare a riscului de credit.

Expunerea primară a rețelei CREDITCOOP la riscul de credit apare prin împrumuturile și avansurile sale. Valoarea expunerii este reprezentată de valorile contabile ale activelor în bilanț. Reteaua CREDITCOOP este expusă la riscul de credit pe diferite active financiare.

În plus, Reteaua CREDITCOOP este expusă Riscului de credit din afara bilanțului, prin angajamente de credite extinse și garanții emise.

Managementul riscului de credit

Pentru a minimiza riscul, Reteaua CREDITCOOP a implementat proceduri menite să evalueze clientii înaintea acordării creditelor și să monitorizeze capacitatea lor de a rambursa principalul și creanțele atasate pe durata derulării împrumuturilor și să stabilească limite de expunere.

Concentrări ale Riscului de credit care decurg din instrumentele financiare există pentru grupe de contrapartide, atunci când au caracteristici economice similare care ar determina capacitatea acestora de a-și îndeplini obligațiile contractuale să fie similar afectată de schimbări survenite în condițiile economice sau de altă natură. Concentrările majore ale riscului de credit decurg separat în funcție de fiecare contrapartidă și de tipul de client în legătură cu împrumuturile și avansurile rețelei, angajamente de credit extinse și garanții emise.

Reteaua CREDITCOOP monitorizează, de asemenea, concentrările de risc de credit pe durata facilităților acordate, tipul de facilități, și dimensiunea debitorilor.

Consiliul de Administrație a delegat responsabilitatea pentru managementul riscului de credit Comitetului de Audit și Administrare a Riscurilor la nivelul *Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP* și respectiv Comitetului de administrare a riscurilor la nivelul băncilor cooperatiste, care este responsabil pentru supravegherea riscului de credit, inclusiv:

- *Formularea strategiilor și politicilor de risc de credit*, în colaborare cu unitățile de afaceri, acoperind cerințele colaterale, evaluarea creditului, clasificarea și raportarea riscurilor, procedurile documentare și juridice, și conformitatea cu cerințele de reglementare și statutare;
- *Stabilirea competențelor* pentru aprobarea și reînnoirea facilităților de credit. Facilitățile mai mari necesită aprobarea de către cel mai înalt nivel, respectiv aprobarea Consiliului de Administrație;

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

- *Revizuirea și evaluarea riscului de credit.* Administratorii de risc ai băncilor cooperatiste evaluează toate expunerile de credit, înainte ca facilitatea să fie acordată clienților de către unitatea în cauză. Reînnoirile și analizele facilităților de credit sunt supuse aceluiași proces de revizuire.
- *Limitarea concentrărilor de expunere* pe contrapartide, zone geografice și industrii (pentru împrumuturi și avansuri), și pe emitent, bandă de rating a creditelor, lichiditatea pieței (pentru titluri de plasament);
- *Dezvoltarea și menținerea clasificării riscurilor de către rețea* în scopul de a clasifica expunerile în funcție de gradul de risc de pierderi financiare cu care se confruntă și de a se concentra pe gestionarea riscurilor inerente. Sistemul de clasificare a riscului este utilizat la determinarea necesității ajustărilor pentru pierderi așteptate împotriva expunerilor de credit specifice.
- *Analiza respectării* de către unitățile de afaceri a limitelor de expunere convenite, inclusiv a celor pentru industrii selectate și tipuri de produse;
- Raportările regulate privind calitatea portofoliilor de credite sunt furnizate Comitetului de Audit și Administrare a Riscurilor la nivelul *Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP* și respectiv Comitetului de Administrare a Riscurilor la nivelul băncilor cooperatiste și sunt luate măsuri corective corespunzătoare.
- *Acordarea de consiliere, îndrumare și competențe de specialitate* la unitățile de afaceri pentru a promova cele mai bune practici în întreaga rețea privind managementul riscului de credit.

Fiecare banca cooperatista din cadrul rețelei CREDITCOOP trebuie să implementeze politicile și procedurile Băncii Centrale Cooperatiste privind creditele. Fiecare banca cooperatista din cadrul rețelei CREDITCOOP este responsabilă pentru calitatea și performanța portofoliului său de credite și pentru monitorizarea și controlul tuturor riscurilor aferente creditelor din portofoliul său, inclusiv celor supuse avizării centrale. Audituri periodice ale rețelei CREDITCOOP și ale procedurilor referitoare la credite sunt efectuate de către departamentul de Audit Intern.

Expunere la riscul de credit

Expunerea la riscul de credit pe bucketuri conform IFRS 9.

Active financiare	Bucket 1 31.12.2018	Bucket 1 31.12.2019	Bucket 2 31.12.2018	Bucket 2 31.12.2019	Bucket 3 31.12.2018	Bucket 3 31.12.2019
Împrumuturi acordate clienților						
Curente	923.775.010	1.012.586.360	443.140	528.211	0	0
Restante dar nedepreciate	43.153.299	42.061.040	4.783.858	4.760.319	0	0
Depreciate	0	0	0	0	4.205.624	5.050.906
Total valoare brută	966.928.309	1.054.647.400	5.226.998	5.288.530	4.205.624	5.050.906
Ajustări pierderi așteptate	6.008.561	6.822.923	1.379.584	1.420.754	2.174.358	2.922.830
Total valoare netă	960.919.748	1.047.824.477	3.847.414	3.867.776	2.031.266	2.128.076

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Analiza mișcării de ajustări pentru pierderi așteptate între stadii	Stadiul 1	Stadiul 2	Stadiul 3	
Credite	ECL 12 luni	ECL pe durata de viața	ECL pe durata de viața	Total
Valoare contabilă brută 1 ianuarie 2019	966,928,309	5,226,998	4,205,624	976,360,931
<i>Transferuri:</i>				
Transfer din Stadiul 1 la Stadiul 2	-27,728,157	27,728,157		
Transfer din Stadiul 1 la Stadiul 3	-184,511		184,511	
Transfer din Stadiul 2 la Stadiul 3		-7,461,238	7,461,238	
Transfer din Stadiul 3 la Stadiul 2		1.541.164	-1.541.164	
Transfer din Stadiul 2 la Stadiul 1	18,861,236	-18,861,236		
Transfer din Stadiul 3 la Stadiul 1	709,939		-709,939	
Modificari datorate derecunoasterii, altele decat prin write-off				
Active financiare nou emise sau achizitionate	573,148,427			573,148,427
Modificari ale fluxurilor de trezorerie contractuale	-91,719	90,971		-748
Write-off			-2,511,058	-2,511,058
Variatii datorate rambursarilor de credite	-476,996,124	-2,976,286	-2,038,306	-482,010,716
Valoare contabilă brută 31 decembrie 2019	1.054.647.400	5.288.530	5.050.906	1.064.986.836

	Stadiul 1	Stadiul 2	Stadiul 3	
	ECL 12 luni	ECL pe durata de viața	ECL pe durata de viața	Total
Ajustări pentru pierderi așteptate aferente activelor financiare 1 ianuarie 2019	6.008.561	1.379.584	2.136.373	9.524.518
<i>Transferuri:</i>				
Transfer din Stadiul 1 la Stadiul 2	-1,666,558	1,666,558		
Transfer din Stadiul 1 la Stadiul 3	-28,331		28,331	
Transfer din Stadiul 2 la Stadiul 3		-3,436,270	3,436,270	
Transfer din Stadiul 3 la Stadiul 2		862,110	-862,110	
Transfer din Stadiul 2 la Stadiul 1	2,714,002	-2,714,002		
Transfer din Stadiul 3 la Stadiul 1	367,036		-367,036	
Modificari datorate derecunoasterii, altele decat prin write-off				

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Active financiare nou emise sau achizitionate	3,181,856			3,181,856
Modificari ale fluxurilor de trezorerie contractuale	-2,794	4,653		1,859
Write-off			-2,511,058	-2,511,058
Alte variatii	-3,750,849	3,658,121	1,062,060	969.332
Ajustări pentru pierderi așteptate aferente activelor financiare la 31 Decembrie 2019	6.822.923	1.420.754	2.922.830	11.166.507

Active financiare curente – active financiare pentru care se recunosc pierderi așteptate pe următoarele 12 luni care nu au restanțe;

Active financiare restante – active financiare pentru care se recunosc pierderi așteptate pe următoarele 12 luni care au restanțe;

Active financiare pentru care riscul de credit a crescut semnificativ de la recunoașterea inițială dar nu sunt depreciate- active financiare curente sau restante pentru care riscul de credit a crescut semnificativ de la recunoașterea inițială, dar nu sunt depreciate și pentru care se recunosc pierderi pe toată durata de viață;

Active financiare depreciate la data raportării- active financiare curente sau restante care sunt depreciate la data raportării și pentru care se recunosc pierderi pe toată durata de viață;

Active financiare depreciate la recunoașterea inițială- active financiare curente sau restante care sunt depreciate la recunoașterea inițială și pentru care se recunosc pierderi pe toată durata de viață;

Activele financiare pentru care riscul de credit a crescut semnificativ, dar nu sunt depreciate, activele financiare depreciate la data raportării și, respectiv, activele financiare depreciate la recunoașterea inițială vor fi înregistrate în conturi dedicate, indiferent dacă au sau nu au restanțe ;

Calculul ajustărilor pentru pierderi așteptate

Calculul ajustărilor pentru pierderi așteptate în conformitate cu prevederile din procedura proprie, se face după cum urmează:

-ajustări pentru pierderi colective calculate pentru o perioadă de 1 an de zile pentru creditele care aparținând bucket 1 (B1), a căror expunere brută diminuată cu garanțiile reale este mai mică decât limita valorii de 200.000 lei;

-pentru creditele care aparțin bucket 2 (B2), a căror expunere brută diminuată cu garanțiile reale este mai mică decât limita valorii de 200.000 lei se determină ajustări pentru pierderi colective calculate pe durata rămasă de viață a creditului;

-ajustări pentru pierderi așteptate la nivel individual determinate pe durata rămasă de viață a creditului în cazul creditelor a căror expunere brută diminuată cu garanțiile reale eligibile este egală sau mai mare decât limita valorii de 200.000, indiferent de bucket-ul în care acestea sunt încadrate.

Garanții

Reteaua CREDITCOOP percepe garanții în schimbul creditelor sau al avansurilor sub forma gajului pe depozite bancare, interese ipotecare asupra proprietății, garanții personale sau alt gen de gaj pe utilaje sau titluri de creanțe.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Garantiile aferente creditelor se ajusteaza cu rata efectiva a dobanzii medie la nivel de portofoliu si cu costurile obtinerii si vanzarii garantiei reale

- pentru garantii reale imobiliare 2050 lei + 10% din valoarea creantei de recuperat
- pentru garantiile reale mobiliare gaj 1830 lei + 10% din valoarea creantei de recuperat

Garantiile mobiliare aferente creditelor AGRO se ajusteaza numai cu rata efectiva a dobanzii medie la nivel de portofoliu.

In ceea ce priveste frecventa/periodicitatea evaluarii/reevaluarii proprietatilor imobiliare/bunurilor mobile, pe parcursul derulării contractului de credit se vor respecta următoarele cerinte:

- Frecventa de evaluare pentru garantiile reprezentate de proprietati de natura comerciala/industrială si bunuri mobile este de cel puțin o data pe an;
- Frecventa de evaluare pentru garantiile reprezentate de proprietati de natura rezidentială este de cel puțin o data la trei ani;
- O frecventa mai ridicata in cazul in care conditiile pietei imobiliare suporta modificari semnificative evidentiata prin comunicate de presa sau fluctuatii majore al indicilor proprietatilor imobiliare.

De asemenea, bancile cooperatiste din cadrul retelei procedeaza la evaluarea garantiilor si in urmatoarele cazuri:

- în analiza solicitărilor de prelungire, majorare, reeșalonare /rescadențare a creditului aflat în derulare;
- la analiza de operațiuni noi, garantate cu aceleași garanții, constituite pentru credite anterioare;
- in momentul inițierii procedurii judiciare

Garantiile financiare primite de la FNGCR sau de la FNGCMM se iau in calcul la nivelul sumelor inscrise in scrisorile de garantare ajustate cu rata efectiva a dobanzii medie la nivel de portofoliu si sunt utilizate pentru ajustarea principalului.

Concentrarea riscului de credit

Reteaua CREDITCOOP monitorizeaza de asemenea nivelul riscului de credit prin analiza localizării geografice.

Tabelul de mai jos arată valorile totale ale împrumuturilor cu sumele reportate așa cum sunt ele clasificate pe regiuni geografice. Împrumuturile au fost alocate pe regiuni, ținându-se cont de domiciliul clientilor:

RON	31 Decembrie 2018	31 Decembrie 2019
Împrumuturi persoane fizice:	974.816.530	1.062.857.181
Împrumuturi persoane juridice:	1.544.401	2.129.655
Total din care:	976.360.931	1.064.986.836
in zona Bucuresti	32.993.948	36.518.611
in zona de Vest	76.716.423	82.823.960
in zona de Nord-Est	154.700.984	169.681.088
in zona de Nord-Vest	237.483.208	261.051.817
in zona de Centru	108.289.096	112.980.269

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

în zona de Sud	124.018.217	136.169.649
în zona de Sud-Est	110.080.201	120.233.460
în zona de Sud-Vest	132.078.854	145.527.982

Împrumuturile sunt clasificate pe nivele în funcție de numărul de zile restante, performanța financiară sau procesele litigioase privitoare la client.

b) Riscul de piață

Riscul de piață este riscul de a înregistra pierderi aferente pozițiilor din bilanț și din afara bilanțului datorită fluctuațiilor nefavorabile pe piață ale prețurilor (care nu sunt legate de schimbările în solvabilitatea debitorului / emitentului) și care pot afecta veniturile rețelei CREDITCOOP sau valoarea participațiilor sale din instrumente financiare. Obiectivul de management al riscului de piață este de gestionare și control al riscurilor de piață în parametrii de expunere acceptabili, în condițiile optimizării randamentului de risc.

i) Expunerea la riscuri de piață

Riscul de piață se manifestă la nivelul sistemului bancar în trei forme distincte: riscul de preț, riscul valutar, riscul ratei dobânzii din activități din afara portofoliului de tranzacționare.

Având în vedere că băncile nu dețin portofoliu de tranzacționare și, deci, nu sunt expuse riscului de preț și operațiunile băncilor se derulează numai în monedă națională (există doar 3 bănci cooperatiste care au casă de schimb valutar) expunerea la riscul valutar este neesențială, în fapt, băncile se expun doar riscului de rată a dobânzii din activități din afara portofoliului de tranzacționare.

ii) Managementul riscurilor de piață

Abordarea rețelei CREDITCOOP este de a gestiona și controla expunerile de risc de piață în parametrii acceptabili, odată cu optimizarea randamentului de risc.

Politicile și procedurile de risc ale pieței sunt supuse revizuirii de către Comitetul de Audit și Administrare a Riscurilor la nivelul Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP și respectiv, de către Comitetul de Administrare a Riscurilor la nivelul băncilor cooperatiste. Departamentul de Administrare al riscurilor este responsabil pentru supravegherea riscului de piață al rețelei CREDITCOOP. Departamentul Trezorerie are responsabilități privind managementul operativ al expunerii la riscul de piață.

Politicile și strategiile rețelei privind managementul riscului de piață se bazează pe analiza: circumstanțelor interne și internaționale de piață, a mediului de reglementare în ansamblu, a naturii și disponibilității de instrumente care pot fi utilizate în scopuri de acoperire, a condițiilor de acces pe piață, a mărimii fiecărei banci din rețeaua CREDITCOOP (active, fonduri proprii, posibilitățile bazei de capital), volumul tranzacțiilor de schimb valutar, experiența personalului, capacitățile sistemului IT.

b1) Riscul ratei dobânzii

Rețeaua Creditcoop își asumă riscul ratei dobânzii din activitatea sa de intermediere financiară, în principal sub forma de expunere la modificări adverse în ratele dobânzii de pe piață. Principala sursă a riscului ratei dobânzii o reprezintă corelația imperfectă dintre scadență (pentru ratele dobânzii fixă) sau data reevaluării (pentru ratele dobânzii flotante) a activelor și pasivelor purtătoare de dobândă, evoluția negativă a pantei și formei curbei de randament (evoluția ne-paralelă a randamentelor ratei dobânzii a activelor purtătoare de dobândă și a pasivelor purtătoare de dobândă), corelația imperfectă în ajustări ale ratelor obținute și plătite pe diferite instrumente pe de altă parte cu caracteristici similare de restabilire a

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

prețurilor și opțiunile încorporate în produsele rețelei. Activitățile de management al riscurilor activ-pasiv sunt efectuate în contextul de sensibilitate al rețelei CREDITCOOP la modificările ratei dobânzii.

Rețeaua Creditcoop încearcă să mențină o poziție netă pozitivă pentru instrumentele financiare purtătoare de dobândă. Pentru a realiza acest lucru, folosește o combinație de instrumente ale ratei dobânzii fixe și flotante în care încearcă să controleze nepotrivirea datelor în care dobânzile de încasat aferente activelor și dobânzile de plătit aferente pasivelor sunt resetate apoi la ratele de piață, sau, în cazul mai recent, a datelor în care instrumentele ajung la scadență.

Ratele dobânzilor pentru moneda locală și principalele monede străine la 31 decembrie 2019 sunt:

Valuta	Rata dobânzii	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019
Leu (RON)	ROBOR 3 luni	3,02%	3.18%
Leu (RON)	ROBOR 6 luni	3,30%	3.24%

Managementul riscului ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii este gestionat în principal prin monitorizarea gapurilor ratei dobânzii. Metoda utilizată pentru gestionarea riscului de rată a dobânzii este managementul GAP bazat pe analiza statică GAP, care arată elementele active și pasive afectate de mișcările ratelor dobânzilor împărțite în perioade de timp: peste noapte, până la 1 săptămână, 1 săptămâna - 1 lună, 1-3 luni, 3-6 luni, 6-12 luni, peste 1 an.

Reteaua Creditcoop monitorizează poziția GAP pentru fiecare perioadă de timp (după cum s-a menționat) ca diferența dintre total active și pasive, care sunt reevaluate în banda de timp respectivă (perioada).

Pe baza analizei rapoartelor GAP și a altor factori care au impact asupra riscului de rată a dobânzii, rețeaua va decide asupra măsurilor alternative următoare ce trebuie luate în vederea atenuării efectelor negative care s-ar putea produce, dacă apare un risc de rată a dobânzii:

- Utilizând linii de tranzacționare pe piața monetară cu partenerii contractuali autorizați în cadrul pieței locale pentru a se asigura acoperirea / reducerea poziției GAP;
- Recurgând la cele mai adecvate instrumente de acoperire disponibile pentru limitarea riscurilor;
- Analizând în timp real implicațiile evenimentelor care pot afecta poziția GAP;
- Efectuând simulări (testul de stres), în scopul de a identifica evenimentele sau influențele care pot conduce la pierderi.

Intervale de rate ale dobânzii

Tabelul următor prezintă ratele dobânzii nominale medii obținute sau oferite de rețeaua CREDITCOOP pentru activele și pasivele sale purtătoare de dobândă:

31.12.2018	RON	USD	EUR
Active			
Conturile curente la Banca Națională a României	0,10%		
Cont nostro la Banca Romaneasca			0,00%
Plasamente la alte banci	2,17%		
Titluri de stat	2,71%		
Imprumuturi către clienți	8,70%		
Pasive			
Depozite de la bănci	2,71%		
Depozite de la clienți	2,07%		

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

31.12.2019	RON	USD	EUR
Active			
Conturile curente la Banca Națională a României	0,20%		
Cont nostro la Banca Romaneasca			0,00%
Plasamente la alte bănci	2,71%		
Titluri de stat	3,87%		
Imprumuturi către clienți	9,08%		
Pasive			
Depozite de la bănci	2,73%		
Depozite de la clienți	2,79%		

Un rezumat al instrumentelor purtătoare de dobândă la 31 decembrie 2019 este după cum urmează:

RON	< 3 luni	3 – 12 luni	1 – 5 ani	> 5 ani	Total 31.12.2018
Numerar și echiv. de numerar	158.726.658				158.726.658
Plasamente la bănci	50.010.567				50.010.567
Imprumuturi acordate clienților	2.778.448	27.748.476	911.178.880	25.092.624	966.798.428
Titluri de datorie	15.040.732		14.748.947		29.789.679
Total	226.556.405	27.748.476	925.927.827	25.092.624	1.205.325.332
Depozite de la bănci					0
Depozite de la clienți	718.117.135	209.301.823	37.872.962	513.871	965.805.789
Datorii subordonate					0
Total	718.117.135	209.301.823	37.872.962	513.871	965.805.789
RON	< 3 luni	3 – 12 luni	1 – 5 ani	> 5 ani	Total 31.12.2019
Numerar și echiv. de numerar	142.486.197				142.486.197
Plasam. la bănci	140.036.057				140.036.057
Imprumuturi acordate clienților	2.603.735	28.695.034	988.629.127	33.892.434	1.053.820.330
Titluri de datorie		14.886.044	14.870.877		29.756.921
Total	285.125.989	43.581.078	1.003.500.004	33.892.434	1.366.099.505
Depozite de la bănci		25.132.917			25.132.917
Depozite de la clienți	706.009.653	326.347.693	53.647.669	460.949	1.086.465.964
Datorii subordonate					0
Total	706.009.653	351.480.610	53.647.669	460.949	1.111.779.881

B2) Risc valutar

În rețeaua CREDITCOOP, băncile sunt supuse riscului valutar prin tranzacții în valută contra lei. Băncile din cadrul rețelei își gestionează expunerea la mișcări în ratele de schimb prin modificarea proporțiilor activelor și pasivelor în totalul instrumentelor sale purtătoare de dobândă. Principala valută străină

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

deținută de către bănci este EURO. Pe piața românească, ratele de schimb au o volatilitate ridicată, prin urmare, pozițiile valutare deschise reprezintă o sursă de risc valutar. În scopul de a limita pierderile rezultate din mișcările adverse la ratele de schimb, băncile din cadrul rețelei urmăresc în prezent politica de a menține o poziție globală de schimb valutar, care garantează imunitatea împotriva riscului valutar.

Riscul valutar este riscul de a înregistra pierderi sau de a nu realiza profiturile estimate din cauza fluctuațiilor de pe piață a cursului de schimb valutar.

Având în vedere că în rețeaua CREDITCOOP se efectuează un număr limitat de tranzacții în valută, riscul valutar este nesemnificativ. Cu toate acestea, la nivelul Direcției Trezorerie se realizează o monitorizare permanentă a poziției valutare prin intermediul unor rapoarte zilnice și lunare care prezintă separat profilul din operațiuni și rezultatul din reevaluarea pozițiilor de valută ale rețelei CREDITCOOP.

c) Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate apare în finanțarea generală a activităților rețelei CREDITCOOP și în managementul pozițiilor activului. Acesta include atât riscul de a fi în imposibilitatea de a finanța active la scadențe și rate corespunzătoare și riscul de a nu fi în măsură să lichideze un activ la un preț rezonabil și într-un interval adecvat. Băncile cooperatiste evaluează în permanență riscul de lichiditate prin identificarea și monitorizarea schimbărilor în finanțare, și diversificarea bazei de finanțare.

Managementul riscului de lichiditate

Abordarea rețelei CREDITCOOP în administrarea lichidității este de a se asigura, pe cât posibil, că va avea întotdeauna suficiente fonduri lichide pentru a îndeplini obligațiile sale la nevoie, atât în condiții normale, cât și în condiții de criză, fără să înregistreze pierderi inacceptabile sau să riste deteriorarea reputației rețelei.

Responsabilitatea principală pentru gestionarea riscurilor de lichiditate ale rețelei CREDITCOOP revine Consiliului de Administrație al Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP.

Reteaua CREDITCOOP evaluează și monitorizează poziția lichidității, în conformitate cu analiza fluxurilor viitoare de numerar determinată pe baza tendințelor viitoare ale activelor, pasivelor și elementelor din afara bilanțului. Fluxurile de numerar viitoare sunt alocate pe benzi de scadență.

Prin urmare, în scopul de monitorizare a nivelului de lichiditate, toate scadențele sunt împărțite în 5 benzi, respectiv până la 1 lună, de la 1 la 3 luni, de la 3 la 6 luni, de la 6 la 12 luni și peste 12 luni.

În scopul gestionării riscului de lichiditate, rețeaua CREDITCOOP atrage resurse și face plasamente pe termen scurt și mediu. Reteaua CREDITCOOP va face plasamente la bănci de rang înalt iar plasamentele vor avea termeni diferiți de eligibilitate pentru a se asigura o flexibilitate mare.

Expunere la riscul de lichiditate

Una din măsurile utilizate pentru monitorizarea riscurilor este raportul dintre activele nete lichide și datorii, calculat în conformitate cu reglementările Băncii Naționale a României. Detalii privind acest raport la data de raportare și în timpul perioadei de raportare au fost după cum urmează:

La 31 decembrie	2018	2019
Media pe perioadă	25,38%	24,50%
Maxima pe perioadă	30,74%	27,91%
Minimul pe perioadă	25,38%	23,16%

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Activele și pasivele financiare ale rețelei CREDITCOOP analizate în perioada rămasă de la data bilanțului până la scadență contractuală sunt la 31 decembrie 2018, după cum urmează:

RON	Până la 1 lună	1 lună până la 3 luni	3 luni până la 1 an	1 an până la 5 ani	Peste 5 ani	Cu scadența nedefinită	Total 31.12.2018
Active financiare							
Numerar și echiv.de numerar	158.726.658						158.726.658
Plasamentele la bănci	50.010.567						50.010.567
Imprumuturi acordate clienților	1.398.384	1.380.064	27.748.476	911.178.880	25.092.624		966.798.428
Titluri de datorie		15.040.732		14.748.947			29.789.679
Alte active	2.260.446	202.354	192.849	147.052	5.089	486.408	3.294.198
Total active financiare	212.396.055	16.623.150	27.941.325	926.074.879	25.097.713	486.408	1.208.619.530
Pasive financiare							
Datorii fin. deținute în scopuri de gestionare a riscurilor							
Depozite de la bănci							0
Depozite de la clienți	384.938.988	333.178.145	209.301.823	37.872.962	513.871		965.805.789
Alte pasive	8.010.188	286.923	122.869	977.645	117.234	429.547	9.944.406
Datorii subordonate							
Total pasive financiare	392.949.176	333.465.068	209.424.692	38.850.607	631.105	429.547	975.750.195

Activele și pasivele financiare ale rețelei CREDITCOOP analizate în perioada rămasă de la data bilanțului până la scadență contractuală sunt la 31 decembrie 2019, după cum urmează:

RON	Până la 1 lună	1 lună până la 3 luni	3 luni până la 1 an	1 an până la 5 ani	Peste 5 ani	Cu scadența nedefinită	Total 31.12.2019
Active financiare							
Numerar și echiv.de numerar	142.486.197						142.486.197
Plasamentele la bănci	140.036.057						140.036.057
Imprumuturi acordate clienților	1.254.724	1.349.011	28.695.034	988.629.127	33.892.434		1.053.820.330
Titluri de datorie			14.886.044	14.870.877			29.756.921
Alte active	2.637.824	40.532	139.262	30.386		422.332	3.270.336
Total active financiare	286.414.802	1.389.543	43.720.340	1.003.530.390	33.892.434	422.332	1.369.369.841
Pasive financiare							
Datorii fin. deținute în scopuri de gestionare a riscurilor							
Depozite de la bănci			25.132.917				25.132.917
Depozite de la clienți	388.952.119	317.057.534	326.347.693	53.647.669	460.949		1.086.465.964
Alte pasive	11.341.112	929.054	16.942	578.305	26.095	330.189	13.221.697
Datorii subordonate							0
Total pasive financiare	400.293.231	317.986.588	351.497.552	54.225.974	487.044	330.189	1.124.820.578

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

d)Riscul de impozitare

Activitatea din mediul bancar, deși reglementată și supravegheată la nivelul Băncii Naționale a României, poate cunoaște o intercorelare a riscurilor asociate acestui sector cu cele aferente sectorului guvernamental. Astfel, cu toate că disciplina fiscală este specifică entităților bancare, modificări ale mediului fiscal (cuanțum și bază de aplicare taxe și impozite) radicale și insuficient susținute cu studii de impact se evidențiază ca riscuri actuale în mediul de operare românesc.

e)Mediul de operare

Sistemul bancar românesc, în care se evidențiază rețeaua băncilor cooperatiste CREDITCOOP ca unic participant cu capital privat exclusiv românesc, este apreciat ca robust și aflat în continuă creștere, în contextul în care gradul de intermediere financiară este încă unul dintre cele mai scăzute din Europa. În acest context CREDITCOOP se remarcă printr-o prezență activă în mediul rural, acolo unde majoritatea băncilor au diminuat activitatea, ceea ce creează o oportunitate de dezvoltare continuă a rețelei de bănci cooperatiste.

f) Riscuri operaționale

Riscul operațional este riscul de a înregistra pierderi directe sau indirecte, rezultate dintr-o mare varietate de cauze asociate cu procesările, personalul, tehnologia și infrastructura rețelei CREDITCOOP și din factori externi, alții decât riscurile de credit, de lichiditate și de piață cum ar fi cei care rezultă din cerințe legale și reglementate precum și standarde unanim acceptate ale comportamentului instituțiilor. Riscurile operaționale sunt consecințe ale operațiunilor băncilor și sunt întâmpinate de toate entitățile din mediul de afaceri.

Obiectivul rețelei CREDITCOOP este acela de a gestiona riscul operațional astfel încât să fie contrabalansat de strategii de evitare a pierderilor financiare și a afectării reputației rețelei CREDITCOOP cu eficientizarea costurilor și de a evita procedurile de control care restricționează inițiativa și creativitatea.

Responsabilitatea principală pentru dezvoltarea și implementarea controalelor care vizează riscul operațional îi revine management-ului superior. Această responsabilitate este susținută de dezvoltarea standardelor generale ale rețelei CREDITCOOP pentru managementul riscului operațional în următoarele domenii:

- Cerințe privind separarea adecvată a responsabilităților; inclusiv autorizarea independentă a tranzacțiilor;
- Cerințe privind reconcilierea și monitorizarea tranzacțiilor;
- Îndeplinirea cerințelor reglementate și a altor condiții legale;
- Documentarea controalelor și a procedurilor;
- Cerințe privind evaluări periodice ale riscului operațional întâmpinat și adecvarea controalelor și procedurilor care să vizeze riscurile identificate;
- Cerințe privind raportarea pierderilor operaționale și strategia de remediere sugerată;
- Dezvoltarea planurilor de continuitate a afacerii;
- Instruire și dezvoltare profesională;
- Standarde morale și de afaceri ;
- Atenuarea riscurilor, inclusiv asigurare unde este posibil

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Îndeplinirea standardelor bancare este monitorizată printr-un program de revizuire periodică aplicat într-un Audit Intern. Rezultatele revizuirilor periodice ale Auditului Intern sunt discutate cu direcția agenției de care aparțin, rapoartele fiind trimise la Comisia de Audit și Managementul superior al rețelei CREDITCOOP.

g) Riscul reputațional

Riscul reputațional, este definit ca fiind riscul înregistrării de pierderi sau al nerealizării profiturilor estimate, ca urmare a lipsei de încredere a publicului în integritatea OCC. Administrarea riscului reputațional cuprinde:

*identificarea și evaluarea, etape în care are loc identificarea factorilor de risc reputațional evaluarea acestora prin intermediul unui sistem de indicatori format din indicatori de avertizare timpurie și indicatori de evaluare a riscului și stabilirea modalității concrete în care aceștia vor fi monitorizați și controlați;

*monitorizarea nivelului riscului reputațional, proces care se asigură, în permanență, de către conducerea OCC, prin urmărirea și interpretarea informațiilor furnizate de sistemul de indicatori utilizat în evaluarea riscului;

*reducerea efectelor urmare manifestării riscului, precum și adoptarea de acțiuni de prevenire a acestuia pentru minimizarea posibilităților de apariție a factorilor de risc.

În vederea reducerii riscului reputațional, OCC din rețeaua CREDITCOOP pot dezvolta programe de educare a clienților pentru utilizarea noilor produse și servicii oferite, pentru cunoașterea comisioanelor aferente acestora, pentru semnalarea problemelor ce pot apărea și a modalităților de soluționare a acestora.

Identificarea, evaluarea, monitorizarea și limitarea riscului reputațional se efectuează în mod continuu, atât la nivelul fiecărei unități teritoriale, cât și la nivelul întregii OCC, ținându-se seama de factorii de risc.

Cei mai des întâlniți factori de risc cu impact asupra imaginii OCC, de care se ține seama în gestionarea riscului reputațional, fără a ne limita la aceștia, sunt:

1.practici neadecvate legate de tratamentul personalului și/sau personal insuficient și/sau fără experiența necesară postului ocupat;

2.întâmpinarea de către clienți a unor probleme în utilizarea anumitor produse, în situația în care personalul băncii încadrat în front-office nu are suficiente informații despre acestea și nu cunoaște procedurile de remediere a problemelor respective;

3.insuficienta dotare a unităților cu tehnică de calcul, sau funcționarea defectuoasă a echipamentelor informatice care conduc la creșterea timpului de așteptare și implicit la nemulțumirea sau chiar la pierderea unor clienți;

4.închiderea conturilor de către clienți importanți ai băncii;

5.publicitatea negativă, conformă sau nu cu realitatea, făcută practicilor de afaceri și/sau persoanelor legate de acestea;

6.reclamații făcute de clienții băncii cu privire la calitatea produselor și serviciilor oferite, cu privire la lipsa de profesionalism a salariaților băncii, și/sau cu privire la nerespectarea clauzelor contractuale;

7.control intern desfășurat necorespunzător, aspect care poate favoriza neaplicarea/aplicarea defectuoasă a dispozițiilor legale sau contractuale și/sau apariția unor litigii sau cazuri de fraudă internă sau externă;

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

h) Riscul strategic

Riscul strategic, este definit ca fiind riscul actual sau viitor de afectare negativă a profiturilor și capitalului determinat de schimbări în mediul de afaceri sau de decizii de afaceri defavorabile, de implementarea inadecvată a deciziilor sau de lipsa de reacție la schimbările din mediul de afaceri.

În cadrul rețelei CREDITCOOP administrarea riscului strategic cuprinde:

*identificarea și evaluarea, etape în care are loc identificarea factorilor de risc strategic, evaluarea acestora prin intermediul unui sistem de indicatori și stabilirea modalității concrete în care aceștia vor fi monitorizați și controlați;

*monitorizarea nivelului riscului strategic, proces care se asigură, în permanență, de către conducerea OCC, prin urmărirea și interpretarea informațiilor furnizate de sistemul de indicatori utilizat în evaluarea riscului;

*reducerea efectelor urmare manifestării riscului, precum și, adoptarea de acțiuni de prevenire a acestuia pentru minimizarea posibilităților de apariție a factorilor de risc. La acest punct, OCC din rețeaua CREDITCOOP vor avea în vedere factorii de atenuare a riscului, factori care ajută în procesul de implementare a planului strategic. Această categorie de factori include: un Consiliu de administrație și o conducere executivă competente, o pregătire adecvată a planului strategic și a planului de afaceri, un control intern eficient, un personal de calitate și aflat în permanență într-un proces de pregătire profesională, un sistem sigur de management al riscului, un acces adecvat la informație și o lansare eficientă și în timp util a produselor și serviciilor noi.

Cei mai des întâlniți factori de risc de care se ține seama în gestionarea riscului strategic, fără a ne limita la aceștia, sunt:

1. Factori endogeni (factori interni de risc)
2. Factori exogeni (factori externi de risc)

Factorii endogeni de risc se caracterizează prin faptul că acționându-se asupra lor se poate diminua expunerea la risc, iar factorii exogeni de risc se caracterizează prin faptul că OCC nu are posibilitatea de a le preveni apariția sau de a le diminua impactul prin proceduri de control intern.

În categoria **factorilor endogeni** OCC din rețeaua CREDITCOOP includ, fără a se limita la aceștia, următorii factori de risc:

1. evoluția principalilor indicatori de eficiență și de risc;
2. planificarea succesiunii persoanelor cu funcții cheie;
3. nivelul de pregătire și numărul de personal;
4. organizarea prudentă și eficientă a sistemului de control intern, precum și, asigurarea că acest sistem funcționează așa cum s-a anticipat;
5. asigurarea diversificării efective a surselor de finanțare pe termen scurt, mediu și lung;
6. un sistem de supraveghere corespunzător al personalului din punct de vedere al calității și al nivelului de pregătire al acestuia;
7. stabilirea unor responsabilități la nivelul conducerii departamentelor funcționale implicate în planificarea strategică;
8. stabilirea unor responsabilități, la nivelul conducerii departamentelor funcționale, cu privire la asigurarea că practicile manageriale și de control din acele departamente sunt în concordanță cu cadrul general de gestionare a riscurilor;

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

9. evaluarea performanței reale în raport cu obiectivele stabilite prin planul strategic;
10. eficiența măsurilor luate pentru menținerea/creșterea calității portofoliului de credite (se va analiza diferența (depășirea) dintre ponderea creditelor restante aferente lunii analizate și ponderea creditelor restante prevăzută în BVC);
11. concentrările la nivelul portofoliului (se va lua în considerare nivelul total al riscului de concentrare - analizat ca și risc asociat riscului de credit);
12. nivelul rentabilității capitalului (nivel ROE);
13. nivelul rentabilității activelor (nivel ROA);
14. gradul de încadrare în profilul de risc asumat

În ceea ce privește principalii **factori de risc exogeni** (externi) identificați la nivelul OCC din rețeaua CREDITCOOP, aceștia sunt:

- a. Schimbările tehnologice – OCC se pot confrunta cu riscul de schimbări tehnologice din cauză că concurenții săi pot să dezvolte sisteme sau servicii la costuri mai reduse;
- b. Factorii economici – condițiile economice globale, regionale sau naționale pot să afecteze nivelul profitabilității OCC;
- c. Cadrul de reglementare – modificările actelor normative și ale normelor emise de autoritatea de supraveghere, de autoritățile fiscale, de autoritățile locale și alte organisme autorizate;
- d. Schimbarea regimului politic;
- e. Catastrofe naturale;
- f. Atacuri teroriste;

i) Managementul capitalului

Capitalul reglementat

Banca Națională a României stabilește și monitorizează cerințele de capital.

Modul de determinare a fondurilor proprii, cerințelor de fonduri proprii se stabilește în conformitate cu prevederile Regulamentului UE nr. 575/2013 și cu prevederile Regulamentului BNR nr. 5/2013 .

Fondurile proprii totale ale rețelei CREDITCOOP sunt formate din fonduri proprii de nivel 1 ce cuprind fonduri proprii de nivel 1 de bază, fonduri proprii de nivel 1 suplimentar și fonduri proprii de nivel 2.

Sumele aferente elementelor incluse în fondurile proprii trebuie să fie la dispoziția instituției de credit pentru a fi utilizate imediat și nerestricționat, în vederea acoperirii riscurilor sau pierderilor de îndată ce acestea apar.

La momentul calculării sumelor prevăzute la aliniatul precedent, acestea trebuie să fie nete de orice obligație fiscală, previzibilă în momentul respectiv, sau să fie ajustate corespunzător în măsura în care cheltuielile cu impozitul reduc nivelul până la care elementele respective pot fi utilizate pentru acoperirea riscurilor sau a pierderilor.

Nivelul minim al capitalului inițial și, respectiv, cel al fondurilor proprii al rețelei CREDITCOOP se stabilește la echivalentul în lei a 10 milioane euro.

La determinarea fondurilor proprii de nivel 1 de bază se includ următoarele elemente componente:

- părțile sociale subscrise și vărsate de membrii cooperatori și ajustări ale capitalului social în condițiile prevăzute de Regulamentul UE 575/2013.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Capitalul băncilor cooperatiste de credit este variabil și este aprobat de BNR semestrial. În timpul anului se face comparație între capitalul aprobat de BNR și cel existent la sfârșitul fiecărei luni și se ia în calcul cel mai mic.

-se va ține cont de capitalul social aprobat de BNR la nivel de fiecare banca cooperatista (soldul contului 99899990) care se va compara cu total capital social existent (soldul conturilor 5012+504) și se va lua în calcul minimul dintre ele [sold(5012+504) și sold(99899990)] iar în raportarea la nivel de rețea se va efectua însumarea acestora.

- rezultate reportate din anii anteriori :

- rezultatul reportat pozitiv al exercițiilor financiare anterioare, rămas după distribuirea profitului conform hotărârii adunării generale a acționarilor ;

- rezultatul reportat reprezentând pierderea aferentă exercițiilor financiare anterioare care se ia în calcul cu semnul „-„ ;

- rezultatul reportat din corectarea erorilor (cu semnul „+” dacă este creditor și cu semnul „ - „ dacă este debitor) ;

- rezultatul reportat provenit din implementarea IFRS ca bază a contabilității (cu semnul „+” dacă este creditor și cu semnul „ - „ dacă este debitor) ;

- rezultatul reportat reprezentând surplusul realizat din rezervele din reevaluare care se ajustează cu impozitul pe profit aferent acestuia;

- rezerve constituite înainte de deducerea impozitului pe profit (rezervele legale, rezerva generală pentru riscul de credit, rezerva reprezentând fondul pentru riscuri bancare, alte rezerve din profitul brut) care se ajustează cu impozitul pe profit aferent acestora, având în vedere că rezervele trebuie să fie nete de obligații fiscale

- rezerve constituite după deducerea impozitului pe profit (rezerva de întraajutorare și alte rezerve din profitul net):

- alte elemente ale rezultatului global reprezentand rezervele din reevaluarea imobilizărilor corporale nete de obligații fiscale, în limitele stabilite conform dispozițiilor tranzitorii potrivit prevederilor art. 651 din Regulamentul BNR nr.5/2013 după cum urmează :

a) 100% în perioada 01.01.2019 – 31.12.2019

Pentru determinarea fondurilor proprii de nivel 1 de bază ale rețelei CREDITCOOP se vor deduce următoarele elemente:

- pierderea perioadei curente înregistrată până la data determinării fondurilor proprii. Pierderea perioadei curente se deduce indiferent dacă a fost sau nu verificată de persoanele responsabile de auditarea situațiilor financiare.

- sumele reprezentând contravaloarea părților sociale care urmează să fie restituite de băncile cooperatiste în cazurile de încetare a calității de membru cooperatist. Sumele vor fi deduse începând cu data aprobării cererilor membrilor cooperatisti , prin hotărârea consiliului de administrație;

- valoarea de înregistrare în contabilitate a imobilizărilor necorporale;

Ca urmare fondurile proprii de nivel 1 de baza sunt egale cu fondurile proprii de nivel 1.

Fondurile proprii de nivel 2 de bază rezulta prin însumarea următoarelor elemente:

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

-rezerva mutuală de garantare, constituită la nivelul Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP, în următoarele limitele stabilite potrivit Regulamentului BNR nr.5/2013, art 660 și anume :

30% în perioada 01.01.2019 – 31.12.2019;

20% în perioada 01.01.2020 – 31.12.2020;

10% în perioada 01.01.2021 – 31.12.2021.

Rezerva mutuală de garantare constituită la nivelul Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP, care intra în calculul fondurilor proprii, este formată din rezerva mutuală de garantare constituită din profitul brut al acesteia ajustată cu impozitul pe profit și din rezerva mutuală de garantare constituită din cotizațiile băncilor cooperatiste.

Rata fondurilor proprii totale reprezintă fondurile proprii totale exprimate ca procent din valoarea totală a expunerii la risc. Valoarea totală a expunerii este egală cu valoarea expunerii ponderată la riscul de credit, la care se adaugă cerințele de fonduri proprii pentru riscul operațional și pentru cel valutar care se multiplică cu 12,5.

Situația capitalului reglementat al rețelei CREDITCOOP de la 31 decembrie 2019, este următoarea:

<i>RON</i>	31 Decembrie 2018	31 Decembrie 2019
Fonduri proprii totale	307.670.972	310.635.047
Rata fondurilor proprii totale	29,59%	27,77%

Nota 4. Folosirea estimărilor și a analizelor

Reteaua CREDITCOOP face estimări și presupuneri care afectează sumele raportate de active și datorii din anul financiar următor. Aceste estimări și analize sunt continuu evaluate și se bazează pe experiența istorică și pe alți factori, inclusiv așteptări de la viitoarele evenimente considerate drept rezonabile în anumite condiții.

Pierderi contingente din împrumuturi sau avansuri

Reteaua CREDITCOOP își revizuieste portofoliul de împrumuturi pentru a evalua pierderile contingente cel puțin de două ori pe an. Când determină dacă o pierdere contingentă va fi înregistrată în situația rezultatului global, reseaua CREDITCOOP face analize ale datelor concludente care să indice dacă, în viitor, va fi o descreștere măsurabilă a fluxului de monetar dintr-un portofoliu de împrumuturi, înainte ca acea descreștere să fie identificată cu un împrumut individual în portofoliul respectiv. Această evidență poate include date observabile care să indice faptul că a avut loc o schimbare neașteptată în statutul de plată al unui grup de debitori sau în condițiile naționale, locale, economice care se corelează cu lipsa activelor la un grup.

Valoarea justă a instrumentelor financiare

Valoarea justă a instrumentelor financiare care nu sunt comercializate pe o piață activă, (de exemplu, titluri de tezaur neînregistrate și certificate de depozit) este determinată prin folosirea tehnicilor de evaluare. Reteaua CREDITCOOP folosește analiza pentru a selecta metoda de evaluare și pentru a face previziuni care sunt în principal bazate pe condițiile de piață existente, la fiecare bilanț. Reteaua CREDITCOOP folosește analiza fluxurilor de monetar actualizate, pentru instrumentele financiare

În continuare se prezintă metodele majore și ipotezele utilizate în estimarea valorii juste a instrumentelor

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

financiare.

Plasamentele la alte bănci: Acestea includ depozite cu scadența mai mică de trei luni, pentru care s-a presupus că valoarea lor justă nu este semnificativ diferită de valoarea lor contabilă și sunt convertibile în lichidități fără costuri de tranzacționare semnificative.

Împrumuturi și avansuri către clienți: Valoarea justă estimată a creditelor și avansurilor către clienți se bazează pe fluxuri de numerar actualizate la ratele de piață actuale. Valoarea justă a creditelor cu rată fixă se bazează pe fluxurile de numerar actualizate utilizând ratele dobânzii oferite în prezent pentru împrumuturi cu caracteristici similare de produs. Rambursarea împrumuturilor se presupune ca are loc lunar.

Depozite de la bănci și clienți: Depozite de la bănci includ în principal depozite cu scadența mai mică de trei luni, pentru care s-a presupus că valoarea lor justă este semnificativ diferită de valoarea lor contabilă și sunt convertibile în lichidități fără costuri de tranzacționare semnificative.

Depozitele de la clienți includ depozite cu scadență fixă, pentru care valoarea justă a acestora se bazează pe fluxurile de numerar actualizate utilizând ratele dobânzilor oferite în prezent pentru depozitele cu aceleași caracteristici de produs.

Nota 5. Numerar și echivalente de numerar

În conformitate cu IAS 7 numerar și echivalente de numerar include numerar, solduri la bănci centrale și sume plasate la alte instituții de credit cu scadența inițială mai mică de 3 luni.

RON	31 Decembrie 2018	31 Decembrie 2019
Numerar în casierie	36.065.448	41.879.280
Conturile curente deschise la alte bănci	43.343	316.363
Conturi la Banca Națională a României	122.614.508	100.286.804
Echivalente de numerar	3.359	3.750
Total	158.726.658	142.486.197

Numerarul deținut la banca centrală (Conturi la Banca Națională a României) asigură conformitatea cu cerințele privind rezervele minime obligatorii. Aceste fonduri nu sunt disponibile pentru mediul de afaceri curent al băncii. La data de 31 decembrie 2019, nivelul rezervei minime obligatorii a fost stabilit la 8% din soldul mediu al datoriilor în RON. Conturile curente deschise la alte bănci sunt la dispoziția imediată a Băncii și nere restricționate.

Nota 6. Plasamente la bănci

Sunt cuprinse depozitele la termen la BNR și la alte bănci cu durata inițială mai mare de 3 luni.

RON	31 Decembrie 2018	31 Decembrie 2019
Depozite la termen cu Banca Națională a României	0	65.008.883
Plasamentele la bănci	50.010.567	75.027.174
Total	50.010.567	140.036.057

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Nota 7. Împrumuturi acordate clienților

Acordarea de împrumuturi este concentrată asupra companiilor și persoanelor fizice cu sediul în România. Concentrațiile de risc în sectorul economic în cadrul portofoliului de credite sunt după cum urmează:

RON	31.12.2018	31.12.2019
Persoane fizice	974.816.530	1.062.857.181
Persoane juridice	1.544.401	2.129.655
Total credite către clienți înainte de ajustările pentru pierderi așteptate	976.360.931	1.064.986.836
Mai puțin ajustările pentru pierderi așteptate aferente creditelor acordate clienților	9.562.503	11.166.506
Total împrumuturi nete către clienți	966.798.428	1.053.820.330

Ajustările pentru pierderi așteptate aferente creditelor către clienți pot fi analizate în continuare, după cum urmează:

RON	31.12.2018	31.12.2019
Sold la începutul anului	8.597.169	9.562.503
Ajustări pentru pierderi așteptate în timpul anului	30.125.093	33.263.153
Reluări din ajustări pentru pierderi așteptate	29.159.759	31.659.150
Sold la sfârșitul anului	9.562.503	11.166.506

Nota 8. Titluri de investiții

Băncile cooperatiste din cadrul rețelei, nu au dreptul conform reglementărilor, să dețină titluri la alte societăți comerciale decât la capitalul social al Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP la care sunt afiliate.

În conformitate cu prevederile articolului 369 din OUG 99 / 2006 aprobată și modificată prin Legea nr. 227 / 2007, valoarea participației la capitalul Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP se recalculează la sfârșitul fiecărui an și reprezintă minimum 20% din capitalul social al băncii cooperatiste.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP a cumpărat în cursul anului 2019 un număr de 3.000 titluri de stat în valoare de 14.716.574 lei și s-au răscumpărat 3.000 titluri în valoare de 15.528.355 lei, soldul inițial fiind de 29.383.383 lei iar soldul final fiind de 28.571.602 lei.

Nota 9. Imobilizări corporale

RON	Avans. si imobiliz. în curs	Constructii si terenuri	Ap. instal. de mas. si control	Mijloace de transport	Mobilier și echipamente	Active cu drept de utilizare	Total
Cost							
La 1.01.2018	447.270	98.224.295	9.919.408	10.901.189	11.645.641	0	131.137.803
Intrări	1.959.883	2.425.964	514.025	709.785	707.633		6.317.290
Ieșiri	1.912.055	578.290	560.812	476.544	276.813		3.804.514
La 31.12.2018	495.098	100.071.969	9.872.621	11.134.430	12.076.461	0	133.650.579
Amortizare							

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

La 1.01.2018	0	211.979	8.548.256	8.736.271	7.377.844	0	24.874.350
Amortizarea	0	3.735.963	687.530	686.700	882.242		5.992.435
Iesiri	0	8.823	560.812	473.938	276.812		1.320.385
La 31.12.2018	0	3.939.119	8.674.974	8.949.033	7.983.274	0	29.546.400
Valoarea cont.netă							
La 31.12.2018	495.098	96.132.850	1.197.647	2.185.397	4.093.187	0	104.104.179

RON	Avans. si imobiliz. în curs	Constructii si terenuri	Ap., instal. de mas. si control	Mijloace de transport	Mobilier și echipam.	Active cu drept de utilizare	Total
Cost							
La 1.01.2019	495.098	100.071.969	9.872.621	11.134.430	12.076.461	0	133,650,579
Intrări	771,439	333,174	512,097	1,007,055	843,983	1,155,082	7,621,400
Ieșiri	808,817	2,478,630	708,863	794,409	393,625	32,636	5,216,979
La 31.12.2019	457,720	100,925,083	9,675,855	11,347,076	12,526,819	1,122,446	136,054,999
Amortizare							
La 1.01.2019	0	3.939.119	8.674.974	8.949.033	7.983.274	0	29,546,400
Amortizarea	0	3,777,828	599,297	786,890	977,383	256,944	6,398,342
Iesiri	0	47,761	711,817	745,557	386,465	32,636	1,924,236
La 31.12.2019	0	7,669,186	8,562,454	8,990,366	8,574,192	244,308	34,020,506
Valoarea cont. netă							
La 31.12.2019	457,720	93,255,897	1,113,402	2,356,709	3,952,627	898,138	102,034,493

Nota 10. Imobilizări necorporale

RON	an 2018	an 2019
Cost		
Sold la 1 ianuarie	11.687.455	12,673,081
Intrări	2.857.845	2,326,184
Ieșiri	1.872.219	1,184,577
Sold la 31 decembrie	12.673.081	13,814,689
Amortizare		
Sold la 1 ianuarie	9.394.938	10,282,684
Amortizarea în an	1.064.006	1,115,926
Iesiri	176.260	181,868
Sold la 31 decembrie	10.282.684	11,216,742
Valoarea contabilă		
La 31 decembrie	2.390.397	2,597,947

Nota 11. Active și pasive privind impozitul pe profit amânat

RON	31.12.2018	31.12.2018	31.12.2018
	Active	Pasive	Net
Rezultatul reportat din proviz.specifice		(2.354.927)	(2.354.927)

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Rezerve din reevaluare		(46.751.476)	(46.751.476)
Rezultatul reportat din CO neefectuat si prime	367.143		367.143
Comisioane de deferat in anii urmasori	6.101		6.101
Rezultatul reportat provenit din alte ajustari		2.199.369	2.199.369
Total	373.244	(46.907.034)	(46.533.790)
Obligații fiscale amânate nete la 16%	59.719	7.505.125	7.445.407

Activele și pasivele privind impozitul amânat la 31 decembrie 2019 sunt atribuibile elementelor detaliate în tabelul de mai jos:

<i>RON</i>	31.12.2019	31.12.2019	31.12.2019
	Active	Pasive	Net
Rezultatul reportat din proviz.specifice		(2.354.927)	(2.354.927)
Rezerve din reevaluare		(44.176.021)	(44.176.021)
Rezultatul reportat din CO neefectuat si prime	354.406		354.406
Comisioane de deferat in anii urmasori	4.662		4.662
Rezultatul reportat provenit din alte ajustari		2.207.198	2.207.198
Total	359.068	(44.323.749)	(43.964.682)
Obligații fiscale amânate nete la 16%	57.450	7.091.800	7.034.350

Nota 12. Alte active

<i>RON</i>	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019
Venituri de primit	59.980	70.838
Cheltuieli inregistrate in avans	473.142	439.241
Diverse active (i)	2.751.076	2.760.256
Total	3.294.198	3.270.335

(i) Diverse active includ:

<i>RON</i>	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019
Avansuri acordate personalului	9.964	10.502
Concedii medicale si alte creante sociale	847.547	820.382
Alte creante cu bugetul statului	198.630	15.697
Debitori diversi	274.345	377.245
Materiale, alte stocuri si bunuri diverse	1.362.760	1.183.526
Creante si sume de amortizat	9.176	13.657
Valori de recuperat	48.654	339.247
Total	2.751.076	2.760.256

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Nota 13. Depozite de la bănci

<i>RON</i>	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019
Depozite la vedere		
Depozite la termen	0	25.132.917
Depozite colaterale		
Total	0	25.132.917

Nota 14. Depozite de la clienți

<i>RON</i>	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019
De plătit la cerere	0	0
Depozite la vedere	9.259.296	14.988.095
Disponibilitati în conturi curente	117.539.825	134.061.254
Depozite la termen	823.460.051	925.026.624
Depozite colaterale	15.546.617	12.389.991
Total	965.805.789	1.086.465.964

Nota 15. Datorii subordonate

La 31 decembrie 2019, rețeaua CREDITCOOP nu avea împrumuturi subordonate.

Nota 16. Alte pasive

<i>RON</i>	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019
Leasing financiar de plătit	0	915.553
Diversi creditori	4.213.061	5.259.231
Venituri înregistrate în avans	8.284	1.000
Împrumuturi primite de la institutii financiare	0	0
Diverse pasive (ii)	5.723.061	7.045.913
Total	9.944.406	13.221.697

ii) Diverse pasive includ:

<i>RON</i>	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019
Personal si conturi asimilate	1.373.414	1.461.371
Asig.soc., protectie sociala si conturi asimilate	2.548.511	2.786.866
Bugetul statului, fd. speciale si conturi asimilate	695.618	1.400.940
Dividende de platit	0	0
Subventii pentru investitii	0	0
Alte cheltuieli de platit	388.391	455.420

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Alte provizioane	551.754	650.431
Alte sume datorate	165.373	290.885
Total	5.723.061	7.045.913

Nota 17. Datorii financiare deținute pentru managementul riscului

Nu este cazul.

Nota 18. Capitalul social

La data de 31 decembrie 2019 capitalul social al rețelei CREDITCOOP era de 149.499.040 lei, din care 145.071.356 lei format exclusiv din părți sociale cu valoare nominală de 10 lei, subscrise și vărsate de băncile cooperatiste de credit afiliate, iar 4.427.684 lei reprezentând ajustări ale capitalului social conform IAS 29.

Nota 19. Venituri nete din dobânzi

RON	2018	2019
Dobânzi și alte venituri similare generate de:		
Credite și avansuri către clienți	113.307.124	124.438.646
Conturi curente și depozite la bănci	2.039.563	2.712.904
Titluri de datorie	682.378	1.144.180
Total venituri din dobânzi și alte venituri similare	116.029.065	128.295.730
Cheltuieli cu dobânzile și alte cheltuieli similare rezultate din:		
Depozite de la clienți	15.969.391	22.211.973
Depozite și împrumuturi de la bănci	295.367	469.376
Chelt. cu dob. af. operațiunilor de leasing financiar	0	49.498
Total cheltuieli cu dobânzile și cheltuieli similare	16.264.758	22.730.846
Venituri nete din dobânzi	99.764.307	105.564.884

Nota 20. Venituri nete din taxe și comisioane

RON	2018	2019
Venituri din taxe și comisioane generate de:		
Administrarea împrumutului și emiterea de garanții	13.117.428	17.023.717
Alte operațiuni bancare	24.565	25.693
Total venituri din taxe și comisioane	13.141.993	17.049.410
Cheltuieli cu taxe și comisioane generate de:		
Operațiuni interbancare	898.669	940.392
Alte servicii financiare	0	0
Total cheltuieli cu taxe și comisioane	898.669	940.392
Venituri nete din taxe și comisioane	12.243.324	16.109.018

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Nota 21. Venitul net din diferențe de curs valutar

RON	2018	2019
Venituri din diferente de curs valutar	94.071	766.971
Cheltuieli cu diferente de curs valutar	66.887	395.393
Profit / Pierdere neta	27.184	371.578

Nota 22. Cheltuieli cu personalul

RON	2018	2019
Salarii și indemnizații (i)	74.342.503	78.182.651
Contribuția la asigurările sociale	73.875	69.611
Tichete de masa pentru angajati	2.255.962	2.797.966
Alte cheltuieli	2.684.241	2.909.349
Total	79.356.581	83.959.577

Nota 23. Alte cheltuieli de exploatare

RON	2018	2019
Chelt. intretinere sediu (asig., pază, întreț. clădire)	1.564.042	1.598.535
Cheltuieli cu materiale, rechizite, combustibil	4.063.285	4.296.310
Cheltuieli taxe postale si telecomunicatii	3.610.194	3.668.853
Cheltuieli cu auditul	641.476	620.311
Cheltuieli energie și apă	2.420.468	2.851.382
Cheltuieli protocol	187.455	211.496
Chelt. cu alte imp., taxe si varsam. asimilate	2.202.634	3.996.104
Chelt.pt. constituirea rez. mutuale de garantare	1.739.800	1.974.506
Chelt.deplas., detasari si transp.personalului	1.258.003	1.225.177
Cheltuieli cu alte servicii prestate de terti	4.244.479	4.217.709
Alte cheltuieli	407.668	352.583
TOTAL	22.339.504	25.012.966

Nota 24. Cheltuieli cu ajustări pentru pierderi așteptate și provizioane aferente activelor financiare

RON	2018	2019
Cheltuieli cu ajustari specifice pentru pierderi așteptate aferente creditelor acordate clienților	24.998.385	23,797,139
Cheltuieli cu ajustari pentru pierderi așteptate aferente instrumentelor de datorie la cost amortizat	10.460	2,096
Cheltuieli cu ajustari pentru depreciere aferente creanțelor din operatiuni cu titluri si operatiuni diverse	104.814	158,523
Cheltuieli cu provizioane	593.294	627,914
Cheltuieli cu ajustari pt.deprecierea imobilizarilor corporale si stocuri	0	0
Reluare ajustari pentru pierderi așteptate aferente creditelor	-22.591.170	-19,754,017

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

acordate clienților				
Venituri din ajustari pentru pierderi asteptate aferente instrumentelor de datorie la cost amortizat			-8468	-1,085
Reluare ajustari pentru depreciere aferente creantelor din operatiuni cu titluri si operatiuni diverse			-83.140	-51,595
Reluare din provizioane			-558.194	-529,237
Reluări din ajustari pt. deprecierea imobilizarilor corporale si stocuri			0	0
Ajustari pentru pierderi asteptate nete			2.465.981	4,249,739
Provizion	Sold 01.01.2019	Cresteri provizioane	Diminuari provizioane	Sold final 31.12.2019
Proviz. pt benef angajaților sub forma CO neef.	367,143	274,703	287,440	354,406
Proviz. Pentru litigii	152,238	258,575	149,195	261,618
Pierderi asteptate 12 luni-linie credit	1,100	34,787	32,831	3,056
Proviz. Risc operațional	31,273	59,849	59,771	31,351
TOTAL	551,754	627,914	529,237	650,431
Ajustări pt pierderi asteptate la nivel individual	2,130,491	7,898,735	7,147,241	2,881,985
Ajustări colective pt pierderi asteptate	7,388,145	25,206,836	24,367,169	8,227,812
Ajustări pt pierderi asteptate dobânzi credite depreciate	43,867	157,581	144,739	56,709
TOTAL	9,562,503	33,263,152	31,659,149	11,166,506
Ajustări pt pierderi asteptate alte active	2,421,926	162,031	112,624	2,471,333
TOTAL	2,421,926	162,031	112,624	2,471,333

Nota 25. Cheltuieli/venit cu impozitul pe profit /impozit pe veniturile microintreprinderilor

a) Impozitul pe profitul curent și amânat.

RON	2018	2019
Impozite directe la 16% din profiturile impozabile stabilite în conformitate cu legislația română	708.703	1.305.936
Impozitul pe profit amânat (venit)	-8.605	1.653
Total	700.098	1.307.589

Reconcilierea profitului înainte de impozitare cu cheltuiala cu impozitul pe profit

RON	2018	2019
Profitul înainte de impozitare	2.935.238	5.262.371
Venituri neimpozabile si elemente similare cheltuielilor	1.491.200	4.844.512
Cheltuieli nedeductibile si elemente similare veniturilor	3.811.483	9.328.557
Profitul aferent anului curent	5.255.521	9.746.416
Pierderea fiscala aferenta anilor precedenti	-304.477	-1.117.916

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Profitul fiscal aferent anului curent	4.951.044	8.628.500
Impozit pe profit – total	792.167	1.380.560
Sponsorizare si profitul reinvestit	83.464	72.971
Impozit pe profit curent datorat	708.703	1.307.589
Cheltuiala cu impozitul pe profit an curent	708.703	1.307.589

În conformitate cu prevederile art. 47, alin. (1) (Titlul III din Legea 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare), ca urmare a faptului că veniturile realizate la unele bănci cooperatiste nu au depășit echivalentul în lei a 1.000.000 euro, în anul 2019 o parte din băncile cooperatiste au fost încadrate în categoria microintreprinderilor, calculând astfel impozit pe venit.

b) Impozit pe veniturile microintreprinderilor

RON	2018	2019
Profiul înainte de impozitare	2.471.040	880.438
Baza de impozitare	49.714.400	7.422.544
Impozitul pe veniturile microintreprinderilor	497.144	74.225
Sponsorizare si profitul reinvestit	0	2.650
Impozit pe venit datorat	497.144	71.575

Nota 26. Tranzacții cu persoane afiliate institutiei de credit

Persoanele afiliate rețelei CREDITCOOP sunt monitorizate și raportate în conformitate cu prevederile Regulamentului UE nr. 575/2013 și cu prevederile Regulamentului nr. 5/20.12.2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit aplicabile de la data de 01 ianuarie 2014.

Părțile afiliate rețelei CREDITCOOP cuprind membrii organului de conducere al băncii, precum și persoanele care dețin funcții-cheie, împreună cu:

- entitățile în care aceștia au / prezintă interese directe sau indirecte; și
- membrii apropiați ai familiei acestora, care se anticipează să influențeze sau să fie influențați de aceștia în raport cu instituția de credit; aceștia pot include: partenerul de viață și copiii persoanei; copiii partenerului de viață al persoanei; dependenți ai persoanei sau ai partenerului de viață al acestuia.

Organ de conducere este organul sau organele de administrare și de conducere ale unei instituții de credit stabilite potrivit actelor constitutive, în conformitate, cu prevederile Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, care sunt împuternicite să stabilească strategia, obiectivele și orientarea generală a instituției de credit și care supraveghează și monitorizează procesul decizional de conducere și care include persoanele care conduc în mod efectiv activitatea instituției de credit.

La nivelul rețelei CREDITCOOP organul de conducere este reprezentat de consiliul de administrație, iar persoanele care dețin funcții cheie sunt membri ai personalului ale căror funcții le conferă o influență semnificativă asupra orietării instituției de credit, însa care nu sunt membri ai organului de conducere.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

La nivelul rețelei CREDITCOOP, în categoria persoanelor cu funcții-cheie sunt incluși: directori generali adjuncți care nu sunt membrii ai Consiliului de administrație, auditorul intern, ofițerul de conformitate, administratorul de risc, contabilul șef, șeful compartimentului creditare .

Tranzacțiile cu părțile afiliate Băncii Centrale Cooperatiste CREDITCOOP includ expunerile din credite înregistrate în bilanț și cele din afara bilanțului precum și relații comerciale cu banca, cum ar fi contractele de servicii, achizițiile și vânzările de active, contracte de construcții, acorduri de leasing și operațiuni de scoatere în afara bilanțului.

Tranzacțiile cu persoanele afiliate rețelei CREDITCOOP

RON	2018	2019
Credite		
Sold la 1 ianuarie	6.708.938	6.687.080
împrumuturi acordate în cursul anului	4.633.339	4.944.809
Ratele rambursate	3.943.513	3.334.680
Sold la 31 decembrie	7.398.764	8.297.209
Venitul din dobânzi obținut	621.316	693.570
Depozite		
Sold la 1 ianuarie	11.409.922	12.652.928
Depozite primite în cursul anului	23.691.172	16.436.099
Depozite rambursate	22.352.206	14.751.657
Sold la 31 decembrie	12.748.888	14.337.370
Cheltuieli cu dobânda plătită	247.456	355.824

Nota 27. Tranzacțiile derulate cu membrii organelor de administrare, conducerea executivă și personalul cu funcții cheie ai rețelei CREDITCOOP.

RON	2018	2019
Tranzacțiile derulate cu membrii organelor de administrare, conducerea executivă și personalul cu funcții cheie	27.483.070	28.139.554

Nota 28. Active contingente

Potrivit IAS 37 activul contingent este definit ca fiind acel activ potențial care apare ca urmare a unor evenimente ulterioare și a cărei existență va fi confirmată numai prin apariția sau neapariția unuia sau mai multor evenimente viitoare nesigure, care nu pot fi în totalitate sub control.

Activele contingente sunt creanțe care fac obiectul unui proces în care este implicată instituția de credit și al cărei rezultat este incert.

La nivelul rețelei CREDITCOOP, sunt două bănci cooperatiste care au active contingente și anume:

- banca cooperatistă Măgura Buteni 751.971 lei;
- banca cooperatistă Jiul Tg. Jiu 139.458 lei.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Nota 29. Angajamente și datorii contingente

La data de 31 decembrie 2019 rețeaua CREDITCOOP nu înregistra nici un angajament de onorat.

La data de 31 decembrie 2019 rețeaua CREDITCOOP nu înregistra în evidențe scrisori de garanție și acreditive care să se încadreze în datorii contingente.

Nota 30. Evenimente ulterioare perioadei de raportare (IAS 10)

1. Evenimente ulterioare perioadei de raportare (IAS 10)

Evenimentele ulterioare perioadei de raportare sunt acele evenimente, favorabile sau nefavorabile care apar între sfârșitul perioadei de raportare (31.12.2019) și data la care situațiile financiare sunt autorizate pentru emiteră. Este necesară distincția între acele evenimente ulterioare pentru care necesită ajustări în situațiile financiare și cele care nu necesită ajustări dar care trebuie prezentate în Note.

OMS a declarat pandemia Covid-19 în data de 11.03.2020, atestând gradul mare de răspândire al virusului la nivel internațional și anticipând efectele grave ale infecțiilor cu virusul Covid-19.

În România a fost recunoscut impactul Covid-19 asupra sănătății populației și activității economice și au fost adoptate acte normative cu adresare directă: Decretul semnat de Președintele României, domnul Klaus Iohannis, privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României în data de 16 martie 2020, ordonanțele militare privind măsurile luate de autoritățile române pentru prevenirea răspândirii virusului Covid-19 precum și alte acte normative ce prevăd măsuri fiscale și juridice în acest sens.

Măsurile luate la nivel național, de protecție a populației împotriva Pandemiei Covid-19, începând cu a doua jumătate a lunii martie 2020 s-au resimțit la nivelul întregii rețele CREDITCOOP, în special în ceea ce privește modul de organizare și desfășurare a activității. Aceste efecte însă, nu necesită aplicarea unor ajustări la nivelul situațiilor financiare pentru exercițiul financiar încheiat la 31.12.2019 dar vor fi reflectate în Note.

2. Deprecierea activelor (IAS 39)

Rețeaua CREDITCOOP deține la data de 31.12.2019 active non-financiare în valoare de 104.632.439 lei, având o pondere în activul bilanțier de 7,10%.

Se apreciază că, deoarece nu există intenția de valorificare, o eventuală depreciere a activelor sale nefinanciare nu va avea un impact semnificativ asupra poziției și rezultatelor financiare ale rețelei până la sfârșitul anului 2020.

3. Ajustări pentru pierderi așteptate (IFRS 9)

Având în vedere specificul rețelei CREDITCOOP, ca instituție de credit, aceasta își desfășoară activitatea în cadrul de reglementare contabil (IFRS 9) și prudențial stabilit de BNR și respectiv prin directive, regulamente și recomandări emise la nivelul Uniunii Europene.

Până la data aprobării situațiilor financiare pentru exercițiul financiar încheiat la 31.12.2019, au fost emise recomandări de aplicare a cadrului contabil și de reglementare, atât de către BNR (adresa FG/169/25.03.2020) cât și de Autoritatea Bancară Europeană (EBA) care a stabilit un tratament uniform aplicabil la nivelul instituțiilor de credit din Uniunea Europeană prin Declarația "Statement on the application of the prudential framework regarding Default, Forebearance and IFRS 9 in light of Covid-19 measures".

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Totodată, Guvernul României a avut în vedere reglementări referitoare la amânarea la plată a ratelor scadente aferente împrumuturilor reprezentând rate de capital, dobânzi și comisioane, la cererea debitorilor, cu până la 9 luni, dar nu mai mult de 31.12.2020.

În acest context de reglementare, conform Declarației EBA, în cazul moratoriilor publice care permit suspendarea sau întârzierea la plata a obligațiilor debitorilor față de instituțiile de credit, se aplică principiile IFRS 9 care oferă un anumit grad de flexibilitate în evaluarea riscului de credit cu impact în tratarea ajustărilor pentru pierderi așteptate.

În acest sens, conform EBA, aplicarea unui moratoriu public, care vizează abordarea impactului economic sistemic negativ al pandemiei COVID-19 nu ar trebui considerată de la sine ca un factor declanșator automat care să conducă la concluzia că a avut loc o creștere semnificativă a riscului de credit și, pe cale de consecință, la calcularea și înregistrarea unor ajustări pentru pierderi așteptate suplimentare.

Aționând astfel, se preconizează că instituțiile de credit vor face distincția între debitorii pentru care calitatea creditului nu ar fi afectată în mod semnificativ de situația actuală pe termen lung și cei pentru care este improbabilă restabilirea bonității. Exercițarea acestei selectări ar contribui la atenuarea oricărui efect potențial al transferurilor între stadii și ar contribui la evitarea exagerării efectelor șocului.

Băncile din cadrul rețelei CREDITCOOP au efectuat teste de stres în raport cu impactul estimat al pandemiei COVID-19 asupra anumitor segmente ale pozițiilor lor financiare. Scenariile au fost dezvoltate pe baza a diferite grade de severitate și au avut la bază, în principiu, ipoteze care se referă la faptul că deși beneficiază de posibilitatea amânării la plată a ratelor, o parte semnificativă de clienți nu vor dori să apeleze la această facilitate și nici nu vor onora plata ratelor la scadență.

Aceste scenarii au pus în evidență impactul pe care îl va avea manifestarea riscului de nerambursare și a celui de deteriorare a calității activelor în anul 2020 asupra rezultatului exercițiului financiar și asupra fondurilor proprii al rețelei CREDITCOOP, în condițiile în care, pe parcursul anului 2020, se va manifesta puternic riscul de nerambursare, manifestare care ar avea drept consecință migrarea creditelor acordate de băncile cooperatiste, cu serviciul datoriei cuprins între 0 și 15 zile în categorii inferioare, cu serviciul al datoriei mai mare.

Scenariul de criză mai prevede și că rata de recuperare (utilizată la calculul provizioanelor IFRS) scade cu un anumit procent și de asemenea, fluxurile viitoare medii de încasări în cazul creditelor depreciate pentru care se determină ajustări individuale scad.

În concluzie, la nivelul rețelei CREDITCOOP nu se preconizează o creștere semnificativă a ajustărilor pentru pierderi așteptate ca urmare a efectelor pandemiei Covid-19.

4. Alte cerințe de prezentare (IAS 1)

Cu privire la riscurile financiare, impactul pandemiei Covid-19 se estimează că se va resimți în principal asupra riscului de lichiditate.

În acest sens, BNR a adus precizări cu privire la implementarea flexibilității oferite de cadrul de reglementare european pentru neîndeplinirea temporară a cerințelor legate de lichiditate (LCR).

Aceasta presupune că, în perioadele de criză, instituțiile de credit își pot utiliza activele lichide pentru a-și acoperi ieșirile nete de lichidități, chiar și în cazul în care o astfel de utilizare poate duce la scăderea indicatorului lor de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR) sub nivelul de 100% în decursul perioadei de criză.

Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP – la nivel agregat

Totodată, la nivelul rețelei CREDITCOOP se vor implementa dispoziții privind monitorizarea, supravegherea și susținerea băncilor cooperatiste din rețea de către BCCC, conform competențelor atribuite acesteia prin OUG 99/2006.

Impactul obținut în urma scenariilor de criză cu grad de severitate ridicat și probabilitate de concretizare scăzută, pentru riscul de credit, au fost luate în considerare ca bază de pornire pentru construirea scenariilor de criză pentru riscul de lichiditate.

În plus, pentru riscul de lichiditate, au fost luate în calcul ratele de stabilitate ale depozitelor clienților precum și rezultatul declasificării portofoliului de credite reflectat în cadrul echilibrului bilanțier.

Având în vedere dinamica actuală legată de COVID-19, conducerea rețelei CREDITCOOP nu este în măsură să evalueze dimensiunile acestei pandemii, însă consideră că, în funcție de evoluțiile viitoare, poziția capitalului respectă nivelurile obligatorii conform recomandărilor BNR și nu vor exista probleme de lichiditate pe parcursul următoarelor 12 luni.

Având în vedere cele de mai sus, conducerea rețelei CREDITCOOP declară că impactul măsurilor adoptate pentru combaterea efectelor pandemiei Covid-19, la nivel național și european, în mod specific cele adresate instituțiilor de credit, nu este de natură a afecta continuitatea activității, iar măsurile adoptate la sunt orientate în mod specific spre atenuarea riscurilor ce ar putea afecta sustenabilitatea și profitabilitatea rețelei CREDITCOOP.